

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-UT 56. SZÁM.
TEL. 21-90. ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 8 P 70 FILLÉR,
HAVONTA 3 PENGO

(TRIANON 22.) 10 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLV. ÉVFOLYAM, 228. SZÁM

Európa győzelmes kulturharca

Hitler vezér és kancellár a berlini sportpalotában pénteken délután beszédet mondott, amelyben megemlékezett az egész Európát legjobban érdeklő kérdéskörrel: az oroszországi hadjáratról. „Fogalmunk se volt arról, milyen gigászi előkészületeket tett ez az ellenfél Németország és Európa ellen és milyen halálosan veszély fenyegetett nemcsak bennünket, hanem Európát is.” Ezekkel a szavakkal jellemezte Hitler vezér és kancellár a helyzetet, az oroszországi hadjárat megindulása előtt. A német támadás, tulajdonképpen védekezés volt, mert csak most látjuk igazán, hogy micsoda szándékai voltak a bolsevizmusnak Európával szemben. Az előnyomuló német csapatok olyan területeken haladnak, ahol fegyvergyár fegyvergyárat ér s azt lehet mondani, hogy egész Oroszország fegyvergyár volt Európa ellen. A munkások és parasztek paradicsoma tehát egy óriási arzenál volt s a szovjet vezetők dzsingiszkáni rohamot készítettek elő a nyugati kultúra és a kereszténység ellen. Ezt a szándékot keresztelte Németország, amikor magára vállalta Európa megmentését s ennek a kultúrharcnak a jegyében csatlakoztak hozzá szövetségesei is: elsősorban Olaszország és Magyarország.

Hitler vezér és kancellár hangsúlyozta, hogy nem keresse a harcot és mindent megtett a háború elkerülése érdekében, de ez lehetetlen volt, elsősorban Anglia magartása miatt. A kocka most már el van vetve és Anglia meg fogja látni, hogy nem a kedvére való dolog ez a háború. Nevetséges volt Németország békekészítését úgy feltüntetni, mint a gyengeség jeleit. Hogy ez mennyire nem igaz, azt bizonyítják az oroszországi hadjárat eddigi eredményei. A vezér és kancellár büszkén emlékezett meg a német hadsereg szinte elképzelhetetlen bátorságáról és hősiességéről, amellyel alig három és fél hónapos harc során az ellenfél erejét megtörté, több mint két és félmillió hadifoglyot ejtett, 22 ezer ágyút, 18 ezer páncélkocsit és 14.500 repülőgépet zsákmányolt, vagy semmisített meg. Ez az ellenfél sohasem emelkedik fel többé. Ehhez a kijelentéshez egész Európa tapsol, Európának az a része, amely tudatában van a német győzelem fontosságának, amely megérti és helyesli azt az új európai rendet, amelynek a győzelem után el kell következnie s amelyben tevékeny részt akar venni.

El kell bámulnunk a Német Birodalom teljesítményeinek hallatára. Nemcsak katonailag verte meg a hallatlanul felszerelt, óriási tömegű tartalékokkal rendelkező ellenfelet, de ugyanez alatt az idő alatt több mint 25.000 kilométernyi orosz vasutat helyezett üzembe és kb 15.000 kilométernyi pedig átigazított az európai nyomtávolságra. Ezeknek a teljesítményeknek a tudatában megértjük Hitler vezér és kancellár gúnyos kijelentését, amikor Németország ellenfeleiről megemlékezve rámutatott azok állandó hazudozásaira. Ha az érdekelt ellenséges kútforrásokat hallgatja az ember, amelyek örökös orosz győzelmekről szólnak, nem lehet megérteni, hogy akkor miért tettek meg egyes német hadosztályok katonái a tavasz óta vagy háromezer kilométert s miért vonul vissza az orosz hadsereg egyik védelmi vonaláról a másikra, amelyek mind közelebb és közelebb húzódnak Moszkvához. Szent Péter-

A német repülők megsemmisítették a charchovi pályaudvart

A Charchov elleni légitámadás óriási jelentőségű — Megtörték a leningrádi helyőrség kitérés kísérletét — 116 szovjet repülőgép pusztult el egy nap alatt — Angol és szovjet jegyzék Afganisztánhoz

Nagy ellenzéke van az amerikai semlegességes törvény megváltoztatásának

Vezéri főhadiszállás, október 6. (NTI) A véderő főparancsnokság közli:

A keleti támadó hadműveletek vasárnap újabb eredményeket hoztak. Leningrádtól nyugatra nagyobb szovjet erők az összes kronstadti erőd-, valamint hajó- és parti tüzérség tüztámogatásával partraszállási kísérletet tettek; az elhárításra kész német csapatok elszánt harcbevételével teljesen szétverték őket.

Ugyanezeken összeomlottak azok a heves támadások is, amelyekkel belülről akarták áttörni a bekerítő arcvonalat. Az ellenség súlyos vereséget szenvedett. A szovjet erők partrajutott részét felmorzsolták vagy foglyul ejtették. Elszállították több zsúfolásig megpakolt hajót s megsemmisítették 22 páncélkocsit, köztük hét igen nehezett.

Harci repülőgépeink az október

Leningrád egész területe lángban áll

Berlin, október 6. (Német TI) A német légihaderő újabb támadást intézett Leningrád ellen. A támadás nyomán a város egész területén tüzek keletkeztek. Német harci repülőgépek a támadásokon kívül október 6-ra virradó éjjel sok támadást intéztek a keleti arcvonal kü-

Eredményes német támadások Charchov ellen

Berlin, október 6. A Német TI a hétfői hadijelentés kiegészítése-képpen a következőkről értesül: A hétfői hadijelentés Charchov és a várostól délkeletre fekvő nagyobb ipari mű ellen intézett újabb légitámadásról számol be. Ez azért jelentős, mivel Charchov a szovjet déli részének ipari központja. Charchovban összpontosul az összes nyersanyag, Krivoj-Rog vasérc-telepeiből, Mikopel mangánérc-telepeiből és a dnyepri szénmedencéből, a Dnyeper és a Dnyec szénvidékének kohóiparából. Charchovi ipar ennek következtében elsősorban gépeket gyárt. A Charchovtól délkeletre fekvő nagy hadüzem igen fontos traktorüzem. Itt állították elő egészen mostanáig a szovjet páncélosokat. (MTI)

várt elvágta a külvilágtól, hasonlóképpen a Krim-félszigetet. Ukrajna javarésze német kézen van és az utóbbi 48 órában olyan gigászi méretű újabb hadművelet folyik keleten, amelyről maga a Führer mondja, hogy nagymértékben hozzájárul a keleti ellenfél szétzúzásához.

6-ára virradó éjjel hatásosan bombáztak egy kikötőt az Azovi-tenger partján, egy fontos közlekedési csomópontot Moszkvától nyugatra, bombázták továbbá a leningrádi katonai berendezéseket is.

A Nagybritannia elleni harcban harci repülőgépek a nap folyamán Brestől 400 kilométerre nyugatra elsüllyesztettek egy 2500 tonnás kereskedelmi hajót s hadiberendezéseket bombáztak a Szentlánd-szigeteken. A hétfőre virradó éjjel délkeletangliai kikötők ellen intéztek légi támadásokat.

Eszak-Afrikában német zuhanóbombázók a vasárnapra virradó éjjel Tobruk városában és kikötőjében bombatartalálalatokat értek el. Légi támadás érte továbbá Szuez kikötőjét is.

Az ellenség sem nappal, sem az éj folyamán nem repült be a birodalmi terület fölé. (MTI)

lönböző részein, kikötőberendezések vasutak és repülőterek ellen. Mint a Német TI ezzel kapcsolatban katonai körökből értesül, a támadások nyomán mindenütt rombolások és célbatalálásokat figyeltek meg. (MTI)

Berlin, október 6. (Német TI) Charchov pályaudvarának szétrombolása, amelyet a német légiere jelentett, súlyos csapás a bolsevistáknak. Charchov jelentős vasúti gócpont, amelyben 8 vonal fut össze. Annak a három vonalnak egyike amely Moszkvát a déli részekkel köti össze, Charchovon keresztül vezet, egy másik Brjanszkon át Leningrád felé. Dél felé Charchovtól a Dnyec medencéjéig, valamint a már meghódított Krivoj-Rog érterülettel kettős vágányok között fut össze. A charchovi pályaudvar elvesztése mind katonai, mind hadigazdálkodási szempontból érzékeny veszteség a bolsevista hadvezetésnek. (MTI)

Berlin, október 6. Mint a Német TI illetékes helyről értesül, a Balti

szigetek ellen végrehajtott hadműveletek során német aknakutató hajók szovjet útegeket lőttek és elhallgattatták azokat. A szovjet meg szálló csapatok maradványai a tengeren próbálták menekülni, de a német aknakutató hajók elfogták és felmorzsolták őket. (MTI)

Berlin, október 6. (Német TI) A Balti szigetek elleni harcban négy szovjet gyorsnaszád megkísérelte a német haditengerészet kötelékeit megtámadni. A német haditengerészet nagyobb egységgel a szárazföldön győzték le a szétugraszott szovjet erőket és kísérő-berendezéseket, majd kisebb német tengeri egységek három szovjet gyorsnaszádot süllyesztettek el. Az egyik hajó elközdítés védelme alatt gyors menetben elmenekült. (MTI)

116 bolsevista repülőgép pusztult el egy nap alatt

Berlin, október 6. Mint a Német TI értesül, a bolsevisták október 5-én ismét súlyos veszteségeket szenvedtek mindenfajta mintájú repülőgépekben. A szovjet légiere 21 óra alatt 116 repülőgépet veszített. Ebből 86-ot légiharcokban a német vadászok lőttek le. 8 további gépet a német légvédelem lőtt le. A különböző arcvonalszakaszokon repülőterek és gépszínek ellen intézett támadások során 22 repülőgépet földön romboltak szét. Ugyanezen idő alatt csak 7 német gép nem tért vissza támaszpontjára. (MTI)

Berlin, október 6. (Német TI) 32 napja megszűnt a bolsevisták berepülése német birodalmi terület fölé. A bolsevista légiere szeptember 5-én tette utolsó erőfeszítését, amikor is két géppel megpróbált a birodalmi főváros fölé repülni. Ez a kísérlet gyászosan végződött. Az egyik repülőgépet a németek lelőtték mielőtt ledobhatta bombáit.

Nagy veszteség angol repülőgépben

Berlin, október 6. Mint a Német TI értesül, az angolok szeptember 19 és 26. közti hetén 50 repülőgépet és a szeptember 27-től október 4-ig 76 repülőgépet veszítettek. (MTI)

együtt a végtelen orosz síkságon bajtársi odaadással és együttérzéssel, mint ahogy ott akarunk lenni a háború befejezése után az európai újjárendezésnél, hogy ezervek multunknak és földrajzi helyzetünknek megfelelő méltó helyünket elfoglalhassunk itt a Duna-völgyében.

Berlin, október 6. (Német TI) Katonai részről közlik, hogy október 3-án a csatorna felett egy német előőrhajó lelőtt egy brit bombázót, amikor támadást kísérelt meg az előőrhajó ellen. Két másik brit bombázót október 4-én lőttek le német aknavető hajók, amidőn a bombázók megkísérelték, hogy a megszállt területek partja felé repüljenek. (MTI)

IRÁNT FENYEGETI ANGLIA

Szófia, október 6. (Stefani) Teheránból érkezett hírek szerint Anglia megfenyegette Iránt, hogy újabb perzsa területeket enged át megszállás céljából a szovjetnek, ha Irán nem köt szövetséget Nagybritanniával. Ugy tudják, hogy Churchill nemrégiben a következő kijelentést tette: Az Iránnal kötendő szövetségi szerződés emberanyagot bocsát Nagybritannia rendelkezésére. (MTI)

A SZOVJET JEGYZÉKE AZ AFGÁN KORMÁNYHOZ

Ankara, október 6. (Stefani) Az angol és szovjet kormány jegyzéket nyújtott át Kabulban. A török közvélemény meglepetés nélkül fogadta a hírt, mert a jegyzék átnyújtására már az Irán elleni angol-szovjet támadás óta számított. Hangoztatják, hogy Moszkva és London nem fárad új ürügy kitalálásával, hanem az iráni magatartás ellen felhozott ürügyet megismétli. Az Afganisztánhoz intézett jegyzéknek ugyanis minden fontosabb pontja egyezik az Iránhoz intézett jegyzékkel.

Ankara, október 6. (Német TI) Mint az ankarai rádió Kabulból jelenti, az afganisztáni kormány tanulmányozza az angol-szovjet jegyzéket, amely a németek és olaszok afganisztáni tartózkodása ellen irányul. A jegyzék válaszában határozta meg nem járt le. (MTI)

NAGY VITÁK A SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNY KÖRÜL AMERIKÁBAN

Washington, október 6. Politikai körök jóslása szerint a szenátusban valószínűleg holnap kezdődik meg a nagy erőpróba a kormány és az elszigetelődés hívei között. A semlegességi törvény megszüntetése, illetőleg revíziója mellett eddig 30 szenátor foglalt állást, 20 szenátor határozottan ellenzi a tervet, míg a többi 46 kb. a kettő közötti álláspontot foglalja el s a törvény különböző mérvű módosítása mellett foglal állást. Roosevelt elnök kedden beszélt meg a törvény revíziójának kérdését a kongresszus demokrata és köztársasági párti vezetőivel.

Washington, október 6. (Stefani) Politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak a Roosevelt és a szenátus elnökei között kedden délelőtt folytatandó eszmecserenek. Ugy tudják, hogy az elnök a szenátus elnöke előtt kijelenti, hogy kéri a kongresszustól a semlegességi törvény megváltoztatását, vagy pedig egyszerű eltörlését.

A LEGTELJESEBB BELSŐ KÉT KIVÁNJÁ A SZERB MINISZTERELNÖK

Ujvidék, október 6. (Belgrádból jelentik) Nedics Milán miniszterelnök negyedik számú parancsában közölte a közigazgatási tisztviselőkkel s a csendőrséggel, hogy átvette a belügyminisztérium vezetését. Nemzeti feladatnak tekinti, hogy megnyugtassa a szerbiai népet és lehetővé tegye a lakosság számára, hogy visszatérjen a rendes élethez. A romboló bandák megsemmisítését tovább folytatja a csendőrség a jóakarató lakosság támogatásával. A hatóságok kötelessége segítségre lenni a lakosoknak abban, hogy minden városban és faluban meginduljon a rendes élet. Hazatérhetnek mindazok, akiket elhurcoltak a hegyekbe a bandák, akik jóhiszeműen követték őket és bűncselekményeket nem követtek el. A kikötőbűntörvényszék elé állítottak.

FINNORSZÁG VALASZOLT CHURCHILLNEK

Helsinki, október 6. (NST.) Mint híre jár, most küldték el a finn kormány jegyzékét az angol kormány legutóbbi jegyzékére. Minthogy Finnország a legmondosabban ügyel a diplomáciai szokások tiszteletben tartására, a válaszijegyzék tartalmát csak akkor közli a nyilvánossággal, ha az a jegyzék már eljutott az angol kormányhoz.

ROOSEVELT VALASZA TOKIÓBAN

Milánó, október 6. (NST.) A „Corriere della Sera” tokiói jelentése szerint az Egyesült Államok nagykövete átadta Koinoye hercegnek Roosevelt választát a miniszterelnök személyes üzenetére. Roosevelt válaszában tartalmáról eddig semmit sem sikerült megtudni.

EGYMILLIÁRD DOLLÁR ÉRTÉKŰ HADIANYAGOT KÉRT SZTALIN

Stockholm, október 6. (Stefani) A Stockholm Tidningen tudósítása szerint Sztalinnak a moszkvai értekezleten a Szovjetunióknak történő szállítások tekintetében az angol és északamerikai képviselők elé terjesztett kívánásai összességileg egymillárd dollárt tesznek ki. (MTI)

LÉGITÁMADÁS SZUEZ ELLEN

Berlin, október 6. Mint a Német TI értesül, a szuezi kikötőben horgonyzó hajók ellen október 6-ra virradó éjjel intézett támadás során két kereskedelmi hajót megsemmisítettek, összesen 12.000 tonna térfogattal. Az egyik hajó a közepén és a hátulján kapott egy-egy találatot, melyet hatalmas robbanások követtek. A másik kereskedelmi hajón a találatot káoszrobbanás követte, mire a hajó elpusztult. (MTI)

Pigniczky István

A szegedi hírneves Brauswetter órásnak tanítványa s 12 évig elsőrendű szakmunkása volt.

CSAPO UTCA 12 SZÁM.

MEGSEMMISÍTETTÉK A BOLGÁR TERÜLETRE HATOLT GÖRÜG KOMMUNISTA BANDÁKAT

Szófia, október 6. (Német TI.) Mint hivatalosan közlik, a tráciai bolgár hatóságok az utóbbi napok során megsemmisítették a görög területre bolgár területre áthatolt bandákat.

A szófiai rádió ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy ezeknek az összetűzéseknek eredete teljesen nyilvánvaló s az idegen tényezők befolyása nem szorul bizonyításra. Örvendés módjára oszupán az idegen elemek körében járt sikerrel a külföldi hírvetésnek az a fáradozása, hogy romboló cselekményekre igazságon a bolgár nép biztonsága és függetlensége ellen. Egy bolgárnál sem találta meghallgatásra azok a befolyások, amelyek külföldről rádiókeresztül és más utakon jönnek. (MTI)

FELOSZLIK A PARLAMENT VICHYBEN

Vichy, október 6. (MTI) A képviselők és szenátorok illetményének folyósítását október 1-től kezdve megszüntették. Az Oeuvre értesítése szerint a kormány a parlamentet 1942 július 1-én fogja hivatalosan feloszlatni.

A SZOVJET HADSEREG UJABB SÜLYOS VESZTESÉGEI

Berlin, október 6. Mint a Német TI értesül, a német légiőrség október 5-én is lényegesen hozzájárult a keleti arcvonalon folyó nagyterjedésű hadműveletek sikeréhez. Az arcvonal minden részében bomba és mélytámadások súlyos veszteségeket okoztak a szovjetnek emberben és anyagban. Sok fontos pályaudvaron oly súlyos bombatalálatokat értek el, hogy a szovjet közlekedési rendszerben lényeges fennakadások és akadályok következtek be. (MTI)

Berlin, október 6. Mint a Német TI katonai részről értesül, a német légiőrség október 5-én is sikeres tevékenységet fejtett ki. A finn tengerőrhajókat, összesen három ezer tonna ürtartalmú bolsevista szállítóhajót bombákkal eltalált és súlyosan megromlalt. Azonkívül a murmanszki vasútvonal egyik hidját elpusztította és a Jeges-tengeri arcvonalra vezető másik fontos vasútvonalat találatokkal több helyen megszakította. (MTI)

50 EZER HORVÁT MUNKÁS NÉMETORSZÁGBAN

Zágráb, okt. 6. (Bud. Tüd.) A Horvátok Németországban dolgoznak Németországban mezőgazdasági és ipari üzemekben. MTI

NELSON CSATAHAJÓ SORSA

Tanger, október 6. (Stefani.) Gibraltárból érkező hírek szerint a megsérült Nelson csatahajót két hónapig száraz dokkban kell javítani. Az ideiglenes javítások után a hajót valószínűleg amerikai hajógyárban kell rendbehozni. A Nelson csatahajóról és több más brit hadihajóról Gibraltárból sok halottat és sebesültet szállítottak partra. A brit tengerészek szerint a Nelson és a többi megsérült hadihajó csak úgy tudott megmenekülni, hogy a sötétség leple alatt elhagyták a csata színhelyét. (MTI)

Felmentették a gyermekrablással vádolt anyát

Budapest, október 6. Ziegler Gyula polgári iskolai igazgató és felesége, Novák Ilona, aki a Stefánia Szövetségénél mint gyermekvédő tevékenykedik, elváltak egymástól a gyámhatóság úgy intézkedett, hogy gyermekük 7 éves koráig az anyjánál maradjon, azután az apának ítéltek a gyermekkel azzal, hogy az iskolai vakációkat anyjával töltsék, akinek egyébként minden második vasárnap joga van gyermekét meglátogatni.

A fiú hétéves korának elérése után az apjához került, aki azonban megakadályozta feleségét, hogy gyermekét meglátogathassa. Az anya látogatási napjain elvitte hazulról fiát, úgyhogy volt olyan év, amikor az anya alig háromszor-négy-szer láthatta gyermekét. Novák Ilona észrevette, hogy kislia egészsége veszélyben

APOLLO filmszínház

Telefon: 25-09.

A budapesti Royal Apollóval egyidőben

Szelezky Zita, Sárdy János, Kiss Manyi, Latabár Kálmár, Vaszary Piri, Billesl Tivadar, Mihalffy Béla és Maklary Zoltán főszereplőkkel:

Leányvásár

Az igazán nagy magyar film operett.

van, mint hivatalos gyermekvédő látta, hogy a fiú ápolása, rossz gondozása elhanyagolt és a gyermek tüdőbetegettség kapott.

Tavaly június 1-én felkereste a kislány egy tízperces szünetben az iskola udvarán, autóba ültette és Sasalomra vitte. Emiatt Ziegler feljelentést tett az anya ellen, akinek ügye a pestvidéki törvényszék elé került. Az ügyészség az anyát gyermekrablás bűntettével vádolta.

A törvényszék a bizonyítási eljárás után Novák Ilonát felmentette azzal az indoklással, hogy az anyának nem az volt a célja, hogy a gyermeket kivonja az anyai hatalom alól, hanem, hogy gyógyíttassa és megfelelően gondozza.

Az ítéletet a tábla helybenhagyta.

A protektorátusban megszigorították a zsidókra vonatkozó rendelkezéseket

Prága, október 6. (NST.) Azonnali hatállyal bezártak minden zsinagógát és zsidó imaházat, mert már hosszabb idő óta itt voltak a szülő propaganda fészkei. A védőbizottságban érvényét veszti az az 1941 szept. 1-i intézkedés, amely kivételt engedélyez a vegyes házasságban élő zsidó házastársaknak a zsidó jel viselése alól. Az államrendőrség védőbizottság tagjait minden olyan személy ellen, aki tüntető barátsággal beszélget zsidó jelt viselő egyénekkel az utcán vagy nyilvános helyiségekben.

Fousek, a cseh nemzeti közösség vezetője rádiószerződést kötött a protektorátus lakosságához, melyben figyelmeztetett, hogy ne hallgassanak a londoni emigránsok esztelen felhívásaira. Mialatt a multban félrevezetett szövetségeiknek csak lángoló tiltakozásokkal és üres ígéretekkel segítettek, ma Londoból és Moszkvából arra szólítják fel a népet, hogy tegye köckára létét. Gonoszság, ha olyan emberek szítják ezt a tevékenységet, akik a legnagyobb veszély pillanatában népiüket és hazájukat elhagyták.

Dr. Soós Béla egyetemi magántanár nagyszabású előadása Széchenyi magyarságáról

A Csapo-utcai egyházrész vasárnap a Déri Múzeum dísztermében kultúrészlet rendezett. A nagy érdeklődéssel kísért eseményre a hatalmas terem zsúfolásig megtöltötték az érdeklődők, dr. Balogh Béla törvényeségi tanácselnök mondott megnyitó beszédet.

Utána dr. Soós Béla ref. lelkész egyetemi m. tanár tartott „Széchenyi magyarsága” címen rendkívül értékes és nagy érdeklődéssel kísért előadást.

— Az utóbbi időben — kezdte beszédét Soós Béla — szokássá vált, hogy a mult alakjait támasztjuk fel, ami szegénységre vall, mert a ma eszményeit nem látjuk szilárdnak. A má a multból akarjuk igazolni. Valami hátratekintő irányzat vesz rajtunk erőt és jubileumokról beszélünk. Igaz, hogy ennek meg van a jóindala is, mert ezáltal megfényesednek előttünk a nagy eszmények. A nagy eszmények mindig döntő fordulatot hoztak a nemzet életébe.

— Széchenyi István gróf nemcsak a maga, de a mai időknek is legnagyobb magyarja lett. Felismerte a magyar nép nagy értékeit.

— Utalt ezután az előadó Révész Imre püspök legutóbbi előadásaira, aki megállapította, hogy a faji öntudat nehezen határozható körül és tulajdonságai nehezen ismerhetők fel. Széchenyi nem ismerete fel a magyar fajt és tévednénk, ha őt faji politikusként tüntetnénk fel. Munkájának lényege nem ez, hogy meglátta a fajt, hanem az, hogy először érzett felelősséget iránta. A magyarság világon való hívatását Széchenyi felismerte és életét ennek szolgálatába állította. Hogy a nemzet ügyét szolgálja tudjuk, mindenkinek oda kell állania ebbe a szolgálatba, ez kötelező minden magyarra. Széchenyi idegenajkú mánások közt nő fel és nem ismeri a magyar nyelvet sem. Ezek a mag-

nások vagyunk túlnyomó részét külföldön költik el és idegenben élnek. Széchenyi tudta, hogy nemzetünk jobb sorsa van a jövőben megírva. Látta azt is, hogy a művelt és műveletlen réteg áll szemben egymással itt s az utóbbi a felelősséget az előbbire hárítja. Széchenyi munkával akarta a nemzetet megmenteni s reálitásokra törekedett. Itt került ellentétbe Kossuthal. Széchenyi büszkén hivatkozott népiünk multjára s azt mondta, ez kötelező: ha multja van, jövődjé is van.

Foglalkozott ezután még a szentistváni gondolattal s tévedésnek minősítette azt a felfogást, hogy első magyar királyunk mesterségesen akarta volna fenntartani a nemzeti nyelvek különbözőségét s az olvadni nem akaró tömegeket.

Megállapította végül dr. Soós Béla, hogy a magyarul gondolkodó és érző népre nem lehet játékszer az idegen népreteknek, mert a magyarság sokaság: erő. Tőlünk függ — fejezte be beszédét Soós Béla.

— hogy a népek küzdelmében mennyit tudunk megvalósítani a Széchenyi eszméiből. Hiszem, hogy a Széchenyi-eszme mint fátyla világítani fog a magyarság előtt.

Vígyszínház mozgó

A nagy siker miatt prolongálva s így még ma utoljára látható a remek amerikai világfilm:

Az elsodort ember

Fősz.: AKIM TAMIROFF.

Kik kaptak újabb Debrecenben és Hajdu vármegyében Nemzetvédelmi Keresztet?

A Kormányzó Úr Öfömlétsága október 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával Debrecenben és Hajdu vármegyében a következő polgári személyeknek adományozta a Nemzetvédelmi Keresztet:

Dr. Asztalos Endre kórházi főorvos (Hajdúnánás), **Auer** Kálmán testnevelési tanár (Debrecen), **Baja** Mihály lelkész (Debrecen), **Balla** Pál földműves (Debrecen), **Balogh** Elemér tisztviselő (Püspökladány), **Bánfalvy** István m. kir. rendőrfelügyelő (Debrecen), **dr. vitéz Besse** neui Lajos ny. tankerületi főigazgató (Debrecen), **Gargya** Géza ref. lelkész (Hajdúszoboszló), **dr. Harangi** László egyetemi rendes tanár (Debrecen), **Horváth** György székesfővárosi osztályelőd (Nyírábrány), **nehai Horváth** Kálmán (Debrecen), **Horogh** István Gyula állatexporthor (Debrecen), **Kovács** Margit háztartásbeli (Vámospécs), **Korbuly** Péter magántisztviselő (Berettyóújfalú), **dr. Kovács** András körorvos (Hosszúpályi), **Lukátsi** Ferenc kereskedelmi alkalmazott (Debrecen), **Makkai** János gazdasági kulesár (Téglás), **Mann** J. Béla állami tanító (Nagyléta), **Dr. Margitay** Béla OTI tisztviselő (Hajdúnánás), **dr. Matics** Alajos debreceni klinikai orvos, **Máté** Kálmán földműves (Vérvölgy), **Medvegy** Elemér budapesti MABI főmérnök, a debreceni városi téglagyár volt igazgatója, **dr. Mihalovits**

Jenő gyógyszerész (Debrecen), **Mikulás** György egyetemi altiszt (Debrecen), **Molnár** János MÁV irodai óráberés (Debrecen), **Molnár** Miklós gyógyszerész (Hajdúsámson), **Morva** Zoltán elektroműszerész (Hajdúnánás), **Mozga** Lajos kórházi gondnok (Debrecen), **Nágel** Erzsébet férjezett Orosz Mihályné állami tanítónő (Debrecen), **dr. Nagy** Béla debreceni ügyvéd, **Nagy** Imre MÁV állomásfőnök (Hajdúszoboszló), **Nagy** Sándor m. kir. rendőrdetektív (Debrecen), **Németh** Lajos kereskedelmi ügynök (Debrecen), **Ollender** Gyula gépész (Püspökladány), **dr. Pap** Ignác ügyvéd Hajdúszoboszló), **ifj. Papp** István kazánfűtő (Fancsika), **dr. vitéz Papp** István törvényszéki bíró (Derecske), **Papp** János MÁV üzleti segédtsízt (Hajdúdorog), **Petuská** József munkanélküli (Debrecen), **dr. sz. Rác** Imre kereskedelmi iskolai tanár, igazgató, **vitéz Re** viczky György főmérnök (Debrecen), **Szabó** László postatiszt (Hajdúszoboszló), **Szűcs** Imre MÁV főintéző (Hajdúszoboszló), **Timos** Gáspár nyugdíjas (Debrecen), **Vedres** Gábor MÁV géplakatos (Debrecen), **Zalányi** Béla György tudományegyetemi tisztviselő (Debrecen), **Zombory** Gyula m. kir. rendőrfőtanácsos, akit Debrecenből nem régebben neveztek ki Újvidékre és **Zook** Béla vegyészeti gyári tisztviselő (Debrecen).

Kormányzó Urunk és III. Boris cár táviratváltása

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Úr Öfömlétsága október 3-án, a bolgár nemzeti ünnep alkalmából az alábbi táviratot intézte III. Boris bolgár királyhoz: Fenséged trónralépésének évfordulója örömteljes alkalmat nyújt számomra, hogy kifejezzem Felsőged személyes boldogságára, valamint a baráti nemzet boldogulására

irányuló legszívélyesebb jókívánásaimat.

Boris bolgár király az alábbiakban köszönte meg a Kormányzó Úr Öfömlétsága üdvözlő táviratát:

Hálásan köszönöm Fömlétságod szívélyes jókívánatait s azokat mind Fömlétságodnak, mint a baráti nemzetnek, szívből viszonzom.

Hagyományos ünnepség keretében koszorúzta meg a debreceni ifjuság a Hősök emlékművét

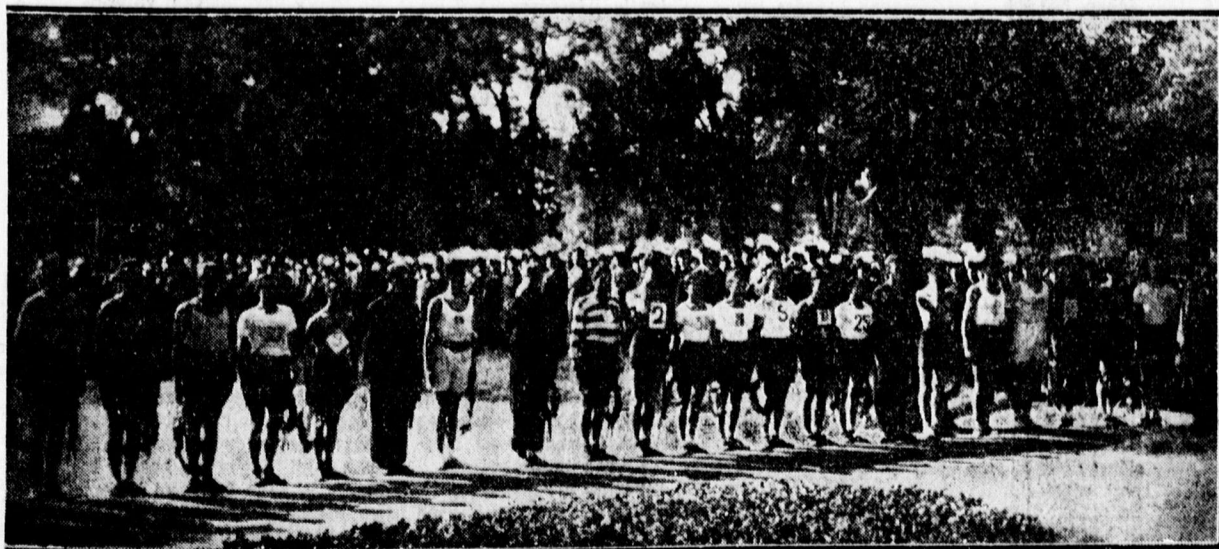
A DEAC I. csapata nyerte a kegyeleti váltófutást

Az Aradon vértanú halált halt 13 magyar tábornok emlékére a már hagyományossá vált kegyeleti váltófutás ebben az évben is a szokott keretek között zajlott le.

A verseny szokatlan izgalommal járt, a DEAC csak nagy küzdelem után győzött, a csapat utolsó futója, **Kapros dr.**, nehéz küzdelem után verte meg a már vezető piaristákat.

A verseny eredménye: 1. DEAC I. 8:06.8, 2. Katolikus gimnázium I. 8:08, 3. Református tanítóképző 8:16, 4. Középfoku gazdasági iskola

8:19, 5. Református gimnázium I., 6. MÁV leventék, 7. Kereskedelmi iskola, 9. DGASE, 10. Katolikus gimnázium II., 11. V. leventekörzet, 12. Repülőtér, 13. Tüzérsztyály, 14. VI. híradó zlj., 15. Református gimnázium II., 16. Leventesportszakasz 17. Felső ipariskola, 18. II. zlj., 19. II. zlj., 20. I. leventekörzet, 21. VI. hdt. számvívó altisztai csapat I., 22. DEAC II., 23. III. zlj., 24. Református gimnázium III., 25. Református polgári, 26. II. leventekörzet, 27. Jákfai Gömbös Gyula bajtársi törzs, 28. III. leventekörzet.

A kegyeleti váltófutó verseny győztesei a cónál

A sportegyesületek csoportjában: 1. DEAC I. 2. DGASE, 3. DEAC II.

A katonai alakulatok csoportjában: 1. Repülőtér, 2. Tüzérsztyály, Leventék csoportjában: 1. MÁV leventék, 2. V. leventekörzet.

A középiskolások csoportjában: 1. Katolikus gimnázium, 2. Református tanítóképző intézet, 3. Középfoku gazdasági tanintézet.

A versenyzők beérkezése után Úr Márton emlékbeszédét **Posta** János tanár olvasta fel.

Kilencvenkettedik éve annak, hogy a büszke osztrák császári ház az orosz kolosszus segítségéért könyörgött, hogy leigázhasson egy maroknyi nemzetet, amelyik nem akart lemondani legelső jogáról, a szabadságáról — kezdte a felolvasást **Posta** János. Megemlékezett a hősi harc utáni gyalázatos győzelemről, a vértanúkról, akik meghal-

KERESZTÉLY

hírnevés zongoraterme

BUDAPEST

Vilmos császár-út 66.

Legjobb zongorák legolcsóbban részletre is.

Csalódás sohasem érheti!!

tak, és Görgeyről, aki a halálánál százszor rosszabb életet kapta.

Az emlékbeszéd után a befutó versenyzők megkoszorúzták a Hősök emlékművét, majd **vitéz Hadházy** Dezső egyetemi testnevelési tanár kiosztotta a verseny győztesei és helyezettei között a különböző értékes tiszteletdíjakat és érmeiket. Az ünnepség a Szózat hangjaival ért véget.

Eletbe lépett a téli menetrend

Új vonatpár Debrecen—Nyíregyháza között kftünő budapesti csatlakozással

Október 6-án a MÁV vonalain életbelépett az új, azaz téli vasúti menetrend. Nagy általánosságban a jelenlegi menetrendi helyzet változatlanul tovább is megmarad. A debreceni vonalakon az eddigi öszszes vonatok tovább fognak közlekedni, sőt egy csatlakozást illetően még javul is a forgalom. Ez a csatlakozás jelenti mindössze a változást a debreceni téli menetrendben.

A Budapest nyugati pályaudvarról 11 óra 34 perckor Debrecenbe érkező gyorsvonat, amely eddig Kí-

rályházáig közlekedett, most két csatlakozást kap Debrecenből. Az egyik ezután is 11 óra 44 perckor indul innen mint sebesvonat és Szatmárnémeti—Királyházáig közlekedik, a másik 11 óra 50 perckor, mint gyorsvonat indul Debrecenből Nyíregyházára. Ennek ellenvonata délután 18 óra 14 perckor érkezik Debrecenbe Nyíregyházáról s a debreceni állomáson csatlakozást kap a 18 óra 34 perckor Budapest nyugati pályaudvarra induló gyorsvonathoz.

Debrecen közönsége kegyelettel hódolt az aradi tizenhárom vértanu emlékének

Debrecen házain hétfőn fekete lobogókat lengetett a szél. Az aradi tizenhármak áldozatának soha el nem fakuló ragyogó történelmünk lapjain, lángoló betűkkel beirták nevüket a krónikába, bizonyosságul annak, hogy a nemzet nem felejtje el, azokat, akik életüket odaadták érte. Ezt az áldozathozatalt ünnepelte hétfőn a magyarság közhivatali színterrel, gyászal, emlékezés-sel.

Debrecen valamennyi templomban kegyeletes gyászistentiszteleteket tartottak ezen a napon, s azon a város hivatalosan is képviseltette magát. A Nagytemplomban reggel nyolc órakor **Csutoros** Sándor lelkész hirdette az Igét és emlékezett meg prédikációjában a tizenhárom aradi vértanúról. A várost ezen az istentiszteleten **dr. Balogh** Sándor főjegyző és **dr. Tatay** Zoltán árvaszéki elnök képviselte. Résztvettek az istentiszteleten a helyőrség református tszgyjai is.

A római katolikus templomban reggel 9 órakor volt gyász szent-

mise, amelyet **Pálmay** József s. lelkész celebrált. Itt **dr. Kupinszky** Sándor tanácsnok és **Zádor** Gyula műszaki tanácsos jelent meg a város képviselőjében.

A görög katolikus templomban nyolc órakor ünnepélyes nagy szentmise, majd utána rekviem volt, **ifjú Papp** Gyula s. lelkész vezetésével. A várost **dr. Pálffy** Zoltán tanácsnok és **dr. Gorondy** Henrik aljegyző képviselte. A szentmise után 9 órakor katona misét tartottak, amelyen a debreceni helyőrség katolikus vallású tisztikara és legénysége vett részt.

Tíz órakor az evangélikus templomban volt gyászistentisztelet. Itt **dr. Pass** László esperes hirdetett Igét. A város képviselőjében **dr. Baczony** Sándor tanácsnok és **dr. Orosz** Árpád tanácsnokok vettek részt. Valamennyi istentiszteleten a város társadalmi, polgári és katonai előkelőségei is megjelentek igen nagy számban, s résztvettek azokon az egyes iskolák növendékei is.

A debreceni középiskolák egyébként külön emlékünnepeket rendeztek. A Református gimnázium „Arany János” önképzőköré délelőtt 9 órakor az intézet udvarán rendezett emlékünnepelet. Az ünnepi beszédben **Papp** László önképzőkör elnök vázolta az aradi tizenhárom érdemeit és áldozatos halálának következményeit.

A református tanítóképző intézet növendékei részben **Török** Tibor igazgató tartott istentiszteletet

HUNGÁRIA FILMSZÍNHÁZ

MÁR CSAK MA és még holnap a sláger magyar vigjáték:

V é g r e

Előadások: délután 5. 7 és 9 órakor! **Hiradó!**

a Kollégium dísztermében délelőtt tíz órai kezdettel. Az Istentisztelet után Papp Sándor önképzőköri elnök mondott tartalmas beszédet október hatodikáról.

Halálunk örök nemzeti érték, és vértanúságuk példa a mi számunkra — idézte az aradi tizenhárom emlékét, — hogy e hazáért élni és halni kell. Az aradi tizenhárom nyomdokán menetelnek most hős magyar katonáink és velük együtt a magyar nemzet elindult már azon az úton, amely a szebb magyar jövő felé vezet. Kegyeletes hállával emlékeztünk most rólatok hős aradi tizenhárom, sirtokra fájó sóhajt és könnyeket küldünk.

Jakó Dezső tanár értékes zongoraszáma következett ezután, majd a szép ünnepélyt Kiss Endre harmadik éves tanítóképzős szavalta zárta be.

A kollégiumi polgári fiúiskola növendékei délelőtt 9 órakor a kollégiumi oratóriumban gyűltek össze istentiszteletre, ahol Bagdy Dániel vallásoktató lelkipásztor hirdetett Igét, majd Szabó Béla tanár mondott ünnepi beszédet. Az oratóriumi emlékünnepély a Szózat hangjaival ért véget.

A Gyakorló gimnáziumban délelőtt 9 órakor volt emlékünnepély. Az ünnepi beszédet dr. Simon László tanár mondotta október hatodika örök tanúságairól. Szépen egészítette ki a műsort a második osztály énekkarának magyar számai, Dudás László, K. Nagy József és Hankiss Elemér nagyszerű szavalatai. A kegyeletes ünnepély a Himnusz hangjaival ért véget.

A „Fazekas Mihály“ állami gimnáziumban szintén bensőséges ünnepélyt rendeztek az aradi vértanúk emlékére, az Intézet tornatermében, szép szavalatokkal és ünnepi beszéddel.

AZ EGYETEMI IFJAK GYÁSZ-ÜNNEPELYE BUDAPESTEN

Budapest, október 6. A Magyar Egyetemi Diákszövetség, amely az összes egyetemi és főiskolai bajtársi egyesületeket magában foglalja, hétfőn délelőtt a Magyar Művelődési házában a nemzeti gyásznap alkalmából ünnepséget rendezett. A gyászünnepélyt az egyetemi énekkarok Himnusza nyitotta meg, majd dr. Náray-Szabó István egyetemitanár mondott ünnepi beszédet. Beszédében rámutatott arra, hogy a 13 aradi tábornok az örök magyarság eszméjéért halt meg. Vezény László protestáns lelkész a Protestáns Diákszövetség vezetője lelkes beszédben hangoztatta, hogy a magyar fiatalságnak három eszményt kell maga elé tűznie: a népi, katonai és a keresztény Magyarország gondolatát. Végül Patáky Jenő a Nemzeti Színház művésze szavalt hazafias, Vörösmarthy, Petőfi és Ady verseket. Az ünnepély a Szózat hangjaival zárult. Az egyetemi ifjak küldöttsége ezután zászlók alatt kivonult a Kezrepi uti temetőbe, ahol megkoszorúzták jákfai Gömbös Gyula sír-emlékét. (MTI)

A KORMÁNY KEGYELETE GÖMBÖS GYULA SÍRJÁNÁL

Budapest, október 6. A m. kir. kormány kegyeleti miniszteri küldöttség róla le Gömbös Gyula sírjánál. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, Radosay László igazságügyminiszter és Varga József iparügyi miniszter jelentek meg a sír-emléknél és a küldöttség a m. kir. kormány nevében koszorút helyezett a sírra. (MTI)

MEGKEZDÖDÖTT A HADIFOGLYOK KICSERÉLÉSE NÉMETORSZÁG ÉS ANGLIA KÖZÖTT

Zürich, október 6. (Bud. Tud.) A Londonból érkező legújabb jelentések szerint Németország és Anglia között a súlyosan sebesült hadifoglyok kicserélése ügyében létrejött a megegyezés. A kicserélés kedden a kora reggeli órákban kezdődik meg és Newhaven és Dieppe kikötők között fog lebonyolódni. (MTI)

Az Országos Katolikus nagygyűlés ünnepségei

Közelesen szentté avatják Árpád-házi Boldog Margitot

Budapest, október 6. Az Országos Katolikus Nagygyűlés tegnap egyházi ünnepségeit reggel 9 órakor a Bazilikában tartott Veni Sancte nyitotta meg, amelynek szertartását Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás végezte. A Bazilikát óriási közönség töltötte meg. A szentélyben foglalt helyet Gabriella főhercegnő, Fülöp Jozsiás kőbuzi herceg, a fővárost, mint kegyurat képviselő Morvay Jenő alpolgármester, a püspöki kar több tagja, a főhajó első sorában az Actio Catholica

és a nagygyűlés vezetősége foglalt helyet.

Evangelium után Schiffert Béla nagyváradi apostoli kormányzó helynök mondott szentbeszédet a Szentlélek megvilágosító kegyelméről. Azt fejtette, hogy a katolikus nagygyűlés az igazságot keresi, az igazságot akar tanúságot tenni, mert tudja, hogy magyarnak lenni, a magyarságot nagyra tenni elsősorban a lélek és a szellem tudja, amely Krisztusban él.

A vigadói díszgyűlés

A bazilikai Veni Sancte közönsége hatalmas folynamban öntözött át a fővárosi Vigadóba, a megnyitói díszgyűlésre. A felsőházat Perényi Zsigmond alelnök, a képviselőházat Szinyei-Merse Jenő alelnök, a kormányt Hóman Bálint és Radosay László miniszterek, a távollévő Angelo Rotta apostoli nunciust Serafini Ferenc ügyhallgató képviselte. A közönség első sorában foglalt helyet a Főméltóságú Asszony József főherceggel, Erzsébet és Gabriella főhercegnökkel.

A pápai himnusz eléneklése után a bíboros hercegprímás elnöki megnyitót mondott.

Huszonkilencedik országos katolikus nagygyűlésünkön megilletődéssel és örömmel szölok hozzátok, kedves katolikus testvéreim — mondotta —, mert két-évtizedes elszakítás után a trianoni Magyarország katolikus híveivel együtt köszönhetem a hazához visszatért kedves testvéreinket, rajtuk keresztül pedig azokat is, akik otthon maradtak. Veletek együtt hálát adok az isteni gondviselésnek, amely nem hagyja azokat, akik benne bíznak. Az isteni gondviselés valóban itt van és csodálatosan működik az egyes emberek, az egyház és a nemzetek életében, hiszen Isten közelebb van hozzánk, mint sokan gondolják.

Az isteni gondviseléssel kapcsolatban a nemzetek életéből csupán hazánk és nemzetünk ezereire történőre szeretnék rámutatni, amelynek során Isten sokszor, szinte csodálatos módon nyult bele a magyar életbe is. A gondviselésnek különös kegyét látom abban, hogy a katolikus vallás felvételével nemzetünk nemcsak a természetfeletti életbe kapcsolódott bele, hanem addig nomád életét is átalakította és

állandóan letelepedett ebben a hazában. A nyugati kultúrát befogadta és hamarosan úgy kifejlesztette, hogy néhány évszázad múlva az évszázadokkal korábban megalapozott műveltségű nyugattal is felvehették a versenyt.

A Gondviselésnek tulajdonítom, hogy a pusztító viharok miatt visszamaradt kultúránkat gyorsan kiépítettük. Isten csodája az is, hogy a világháború, a forradalmak és az igazságtalan, szegénytelen béke keserves következményei ellenére, szinte véradózat nélkül sikerült visszazsereznünk az elvesztett területek nagy részét. Hogy ez mit jelent, azt csak azok értik meg igazán, akik az idegen megszállás alatt régi szabad hazájuk után sóvárogta, vagy akik szülőföldjükhöz kívül éltek és a megszállás alatt még szüleik sírját sem látogathatták meg, most pedig oda mehetnek és szabadon imádkozhatnak.

A Gondviselés műve az is, hogy ha már a most dúló borzalmas háborút nem kerülhettük el, a harcterektől messze, távol, legalább hazánkban, házainkon és önmagunkon nem kell elszerveznünk a romboló pusztításait. De az isteni Gondviselés különös kegyességét nem annyira saját érdekeinknek, mint inkább a köztünk élő igazaknak, kiváltképpen pedig öseink buzgóóságának. Nagyszonyunk és magyar szentjeink közbenjárásának köszönhetjük.

A hercegprímás végül üdvözölte a nagygyűlésen megjelent előkelőségeket, a nagygyűlés minden tagját, különösen azokat, akik a húszéves elszakítás után most először jelenhettek meg, — és nagygyűlést megnyitottnak jelentette ki. Közölte, hogy a nagygyűlésről táviratolt küldtek a pápának.

A visszatért országrészek szónokai

Az üdvözlő távirat felolvasása után a visszatért országrészeknek egy-egy képviselője szólt fel. Bárány Péter kassai főispán a Délvidék nevében beszélt és hálát adott a Gondviselésnek, hogy visszatérhettek Szent István országába. Illiczy Sándor nagyprépost, főtanácsadó Kárpátja üdvözletet tolmácsolta, amelynek ruszin népe a „gens fidelissima“, soha sem felejtette el a magyar hazát és a megpróbáltatásokban is hállával emlegette Szent István áldást osztó jobbát. Inczedy Jocksmann Ödön főispán Erdély és a keleti részek katolikusainak üdvözlését és testvéri együttérzését adta át a nagygyűlésnek. Deák Leó főispán a Délvidék katolikusai nevében köszöntötte a nagygyűlést. A Délvidéken 600.000 pusztulásnak kitétt magyar zokszó nélkül tűrte szenvedéseit, mert bízott a feltámadásban. A Délvidék a vallásos nevelés pótlását kéri az anyaországtól.

Dudás Miklós hajdúdorogi pörögyszertartású megyéspüspök felolvasta Czaplak Gyula veszprémi püspök előadását arról, hogy mi a katolicizmus a legnagyobbodott Magyarországon. A veszprémi püspök megállapítja, hogy a katolicizmus a legnagyobbodott Magyarországon ölelkező testvériség, egymásra találás, amelynek nem szabad szétfoszlania, hanem az együttmaradás és együtttelevés nagy értékévé kell átalakulnia. De fájó szívű édesanya, igazságot követelő öntudat is a katolicizmus, amely siratja még mindig idegen rabságban szenvedő testvéreit.

A hercegprímás köszönetet mondott az előadóknak, elénekelte a Himnuszt és a nagygyűlést ezzel végetért.

AZ EUCHARISZTIKUS KÖRMELET

A nagygyűlés legfényesebb ünnepsége a délutáni körmenet volt, a hívők zászlók alatt felvonult óriási tömegének, leány-

harmegyei főispán Szent László királyról emlékezett meg.

Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát a tatárjárásról beszélt, P. Böhle Kornél szent Domonkosrendi hitszónok a király vérből eredt és a haza jölétéért is, tennek feláldozott boldog Margitról szólt. Kaposváry György kaposvári polgármester a szociális pápai enciklikával, a Rerum Novarummal foglalkozott.

A hercegprímás köszönetet mondott az előadóknak és berekesztette a nyilvános gyűlést.

SAJTÓPROPAGANDA ÉRTEKEZLET

A második nyilvános ülés után félegykor a Vigadó zsúfolásig megtelt kistermében az Actio Catholica a főváros és vidék sajtószerveinek vezetői tartottak értekezletet. Az elnöklő Hamvas Endre Budapesti Általános Érseki helytartó megnyitójában a sajtómozgalom rendkívüli fontosságát hangoztatta. Most gyakran halljuk, mondotta többek között, hogy mi katolikusok vagyunk többségben, tehát irányítanunk kell. Ehhez azonban csak akkor van jogunk, ha megteszük a kötelességünket. Az elnök bevezető szavai után báró Kray István az elméleti, versegly Nagy Károly a gyakorlati sajtópropagandáról tartott előadást. A két előadáshoz igen sokan szóltak hozzá. (MTI.)

A HERCEGPRÍMÁS A NÖK VIGADÓI DÍSZGYŰLÉSÉN

A Vigadóban hétfőn délután 5 órakor tartották meg a nők díszgyűlését, amelyen a hercegprímás is megjelent. A bevezető énekzám elhangzása után Glattfelder Gyula csanádi püspök mondotta el elnöki megnyitóját:

Amikor végigtekintek ezen a termen, — mondotta többek között a csanádi püspök, — úgy érzem, hogy XI. Pius pápa elgondolása valószínűleg meg, mert az itt megjelent egyesületek tagjai közt látom én az ország minden társadalmi rétegét. A nagy pápa mondotta, hogy az Actio Catholica munkája ne legyen sem rendnek, sem kornak kiszolgáltatva, hanem abban vegyen részt minden férfiú és nő, ifju és öreg egyaránt. Mikor közhírtöm az itt megjelenteket, azzal a fohással szállok az Egok Urához, hogy amit a férfiak nem tudtak teljes sikerrel megvalósítani, a katolikus hitélet felvirágoztatásában, azt vigyék a nők diadalra. (Lelkes taps és éljenzés).

A díszgyűlés tárgysorozatán Haimy Gyuláné, a szociális missziótársulat budapesti szervezetének alelnökje a vasárnap megszenteléséről, Charlovitz Erzsébet a káromkodás elleni küzdelemről tartott előadást, majd az énekkar újabb száma után Csatóry Adél, kolozsvári szociális testvér emlékezett meg Árpád-házi Boldog Margitról, a közönség lelkes tapsa és teltzése közben. Az elnöki zárószót Glattfelder Gyula csanádi püspök mondotta.

FÉRFI DÍSZGYŰLÉS A VIGADÓBAN

Hétfőn este félnyolcekor zsúfolásig megtelt a Vigadó nagyterme a különböző társadalmi osztályokból kikerült férfi egyesületek tagjaival. A gyűlésen megjelent Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás is, számos egyházi és világi előkelőséggel. A pápai Himnusz eléneklése után dr. Madarász István kassai püspök mondott ünnepi beszédet, hangoztatta, hogy szebbet és meghatóbbat nem tud elképzelni, mint egy mélyen vallásos katolikus férfit, aki összetett kezekkel tud imádkozni a templomban. Legyen minden magyar katolikus férfiú Krisztus hűséges katonája a haza áldozatrakész apostola, a törhetetlen hit és Isten szent tökéletes egységében. A nagy tapsal fogadott megnyitóra páter Böhle Kornél mondott köszönetet a kassai püspöknek.

Ezután Árpád-házi Boldog Margitról emlékezett meg a szónok, akinek közel szentté avatása küszöbén állunk. Gaspanoi Paravicini ny. vezérőrnagy, a vasárnap megszenteléséről tartott előadást. Radzik János az EMSZO képviselőjében a katolikus munkásság kivánásait terjesztette elő. Dr. Baján Ferenc ügyvéd a káromkodás elleni küzdelemről mondott beszédet. Az ülésen szóltak Serédi Jusztinián hercegprímás is és kijelentette, hogy nemcsak mint főpásztor, hanem mint magyar ember is nagy örömmel hallotta azt a látor katolikus hitvallást, amely a felszólalásokban elhangzott. Ezután főpásztori áldását adta a megjelentekre. Befejezésként a Himnuszt énekelte el a gyűlés résztvevői. (MTI.)

Horogra került a Népfürdő tolvaja

Hogyan juttatta rendőrkézre Kunka Mihályt egy kis cédulácska?

Október 3-án a debreceni Népfürdőben fürdött Filkó János cipészszeg, Ótmalom-utca 1. szám alatti lakos. Dél felé megunt a fürdözést s fel akart öltözni. Meglepetten tapasztalta azonban, hogy kabátja eltűnt és helyére egy ócska, koszos kabátot akasztottak. Mit tehetett mást Filkó, besétált a rossz kabáttal a rendőrség központi ügyeletére, ahol feljelentést tett a kabáttolvaj ellen. Itt előadta, hogy a vadonatúj kabátjában egy óra és néhány irata volt csupán.

A feljelentés alapján Szücs Jenő detektív kezdte meg a nyomozást a tettes közrekerítésére. Mindenekelőtt kiküldte a rossz kabát zsebeit. Nem talált bennük semmit. Amint végigtapogatta jobban a kabátot, észrevette, hogy az egyik zseben kis lyuk van, s ezen keresztül a hely közé eszszott egy apró papírlap. Gyorsan kibaltá az onnan. A kis pa-

pírlapon egy név volt, s egy pecsét: Kunka Sándor neve és a Debrecen város szociális ügyosztályának pecsétje. Ezen a nyomon indultak el a nyomozók, s munkájukat egy óra múlva már eredmény koronázta. Sikertült elfogni Kunka Sándort, aki már régi ismerőse a debreceni rendőrségnek, többszörösen büntetett egyén és nem magyar állampolgár.

Kihallgatása során kiderült, hogy Filkó kabátját csakugyan 5 lópta el. Megállapították azt is, hogy szeptember 28-án ugyancsak 5 lópta el a Népfürdőből Mészáros Lajos Magyar-utca 30. szám alatti lakos pénz-tárcáját 34 pengővel. A házkutatás során valamennyi holmit megtalálták. Találtak még egy kincstári bakkancsot is, amelyet szintén a Népfürdőből loptak el.

Kunka Sándor ellen továbbfolyik az eljárás.

kobozták tőle, ellene pedig megindult az eljárás.

N. Varga Róza hajdúsámsóni lakos ugyanekkor húsz fillérért adta el tojásait Keresztes Margit debreceni, Busi-utca 7. szám alatti lakosnak. Tettenérték őket. Mindkettőjük ellen megindult az eljárás.

Ugyancsak feljelentették Madai Jánosné Pacz 15. szám alatti lakost, aki szintén húsz fillérért kért a tojás darabjéért.

A rendőrség valamennyi leleplezett árdragító ellen szigorú vizsgálatot indít. A meglepetészerű razzákat továbbfolytatják.

A jövőben nem lesz segélydíjas tanár, hanem azonnal helyettes tanárrá fogják kinevezni

Hóman Bálint megnyitotta a Testnevelési Főiskola új tanévét

Budapest, október 6. Vasárnap ünnepek keretében nyitották meg a Testnevelési Főiskola 17. tanévét. Misavagy Ottó dr. igazgató megnyitóbeszédében üdvözölte Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi minisztert, vitéz Bély Alajos vezérőrnagy, országos sportvezetőt, vitéz Tárcazy-Felleides Román dr. miniszteri osztályfőnököt és vitéz Kudrincy István vk. ezredest. Utána ismertette azt a nagy változást, amelyen a TF az elmúlt nyár folyamán keresztülment. Bejelentette, hogy a jövőben fellemlik a labdarúgás óraszámát, a vivást négy éven keresztül fogják tanítani, a főiskola három és fél esztendő kiképzést fog nyújtani.

Hóman Bálint kultuszminiszter tartotta meg ezután beszédét. Biztosította a testnevelő tanárokat, hogy társadalmi és anyagi elismeretükben támogatni fogja őket. A jövőben nem lesz segélydíjas tanár, hanem azonnal helyettes tanárrá fogják kinevezni a pótmunkaerőket.

Vitéz Bély Alajos ismertette ezután programját, melynek során rengeteg korszerű intézmény és eszme kerül megvalósításra. Nemzetvédelmi tisztikart fognak alakítani, tiszorás sportbelli és honvédelmi kiképzés lesz a fiúközépiskolákban, a lányok 10 és 19 éves koruk között levételekiképzésben vesznek részt. A beszédek után a főiskola végzett növendékei és elsőéves hallgatói tettek fogadalmat.

Megbízható keresztyén rádiószaküzlet!

minden rádiótípus részletre is kapható

Telefon: 24-34. **Tasnádi Kovács Sándor** Ferenc József-út 46. sz. udvarban.

Rémmesét talált ki, nehogy megverje a felesége

Eljárás indult a papushős ellen

Ifjú Viski János közművessegéd, nyírabonyi lakos feljelentést tett ismeretlen lamadók ellen, akki éjjel, mikor hazafelé tartott, az országúton a községtől mintegy 500 méternyire megtámadták, késekkel és vasvillákkal fenyvegették meg, ha a pénzt át nem adja. A „lamadás” éjjel 21 és 22 óra között történt. Őt férfi vett részt a „rablásban”.

„Add ide az összes pénzed, mert különben az árokban a helyed” kiáltással állították meg a rablók, panaszolja ifj. Viski János feljelentésében, nem volt mit lennie, a pénzt átadta a támadóknak.

A megindult nyomozás azonban egészen más képet festett a „rablásról”.

Kísült, hogy ifj. Viski János elitta a nála levő pénzt, félt hazamenni a feleségétől.

ezért találta ki az egész rablási mesét. A hatóságok félrevezetése miatt megindult ellene az eljárás.

Kétezer tojást kobozott el a debreceni rendőrség árdragítóktól

Hét árdragító asszony ellen megindult az eljárás

Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy a debreceni rendőrség rajtaütészerű razzákkal fésüli végig a piacokat és környékükön lecsap az árdragítókra. A razzák során több egyént elő is állítottak, akik ellen megindították az árdragító visszavételére az eljárást. Ugy látszik azonban, hogy sokakat még a rendőrség erőteljes intézkedései sem riasztottak vissza a hünnös mesterkedések folytatásától, mert nap-nap után újabb és újabb árdragítókat fog el a rendőrség.

Jóllehet a napilapok is több ízben figyelmeztették az árusokat, kereskedőket, hogy tartózkodjanak saját érdekükben a visszaélésektől, hogy ne akarják kihasználni a nagyközönség rovására, a maguk anyagi használatára növelésére egyes áruk elégtelen voltát, az árdragítások száma csak nem csökken.

Ezek a jelenségek arra vezettek, hogy a rendőrség és a hatóságok karöltve mindent megtegyenek a köz ellátást veszélyeztető machinációk letörésére. Mindennaposokká váltak a piacokon a razzák. Jutalmazott „vevők” járják sorra a piaci sorokat, a városbéli üzleteket és így egymás után sikerül leleplezni azokat, akik még most is jogtalan haszonhoz akarnak jutni.

Különösen nagy figyelmet szentelt az utóbbi napokban a debreceni rendőrség a tojáspiacnak, s az ellenőrzés nem várt eredményeket hozott: az utóbbi napokban kétezer darab tojást foglaltak le és bocsátottak a debreceni közellátási hivatal rendelkezésére. Ezzel egyidőben az árdragítókat ellen is megindították az eljárást, s ebben környékükön járják el mind az árusító, mind a vevő ellen.

Ebben a küzdelemben néha érdekes epizódokat is lehet hallani. Az

egyik háziasszonnyal történt meg. Pár darab tojást akart venni. Sorra járta a tojáspiacot. Nem kapott sehol. Végül cselhez folyamodott. Odaugta az egyik falusi asszonynak, hogy szivesen adna 22 fillért is a tojásért, csak kapna vagy tíz darabot. Az árus szeme felecsillant, egyet hunyorított és megkérte, elég lesz öt darab? A háziasszony azonban addig erősködött, míg kikotorászott a falusi asszony tíz darab tojást a kendőkkel letakart kosár aljából. A háziasszony örömmel csomagolta el a tojásokat, majd fizetett:

— Tíz tojás — mondotta —, tizszer tizenhét az egyhetven. Itt van jó asszony, fogja, — s azzal leszámolta a hebegő-habogó árus markába a kiakudott két pengő húsz fillér helyett egy pengő hetven fillért.

Es a falusi tojás árdragító asszony még szerencsés volt, szerencsésebb, mint a többi, mert nem került rendőrkézre.

Eljárást indított azonban a rendőrség Dobi Péterné Oláh Margit balmazújvárosi asszony ellen, aki a tojás darabját 20 fillérért bocsátotta áruba. Elkobozták Gaál Józsefné Mázló Erzsébet monostorpályi lakos tojásait is, aki 18 filléres áron akarta forgalomba hozni tojásait. Ugyancsak így járt Horváth Józsefné Gulyás Juliánna debreceni, Keresztes-utca 26. szám alatti lakos. Ő szintén 18 fillérért árulta a tojást.

Erzékeny kár érte „makacságáért” Polgári Jánosné Koteles Emma vámospécsi lakost, aki egy láda, azaz 554 darab tojást hozott be Debrecenbe. Polgáriné nem akarta a maximális áron eladni a tojásokat, mire felhívták rá a rendőrség figyelmét. Azt is elpanaszolták, hogy 18 fillérért sem volt hajlandó eladni azokat. Mind az 554 darab tojást el-

Monostorpályi határában széné égett két gyermek a játszás közben felgyújtott szalmakunyhóban

Szombaton reggel öt óra tájban Molnár András és felesége, — akik a monostorpályi határában a Liget-dűllőben laknak két kis gyermekükkel — felrakták a koscsiba az akkor reggel kifejt tejet és elindultak be a községbe, hogy a tanya tulajdonosának lakására bevigyék. Molnár András most nem egyedül ment, hanem vele volt felesége is, aki azért ment, hogy egy kis lisztet vigyen a községből ki a tanya-ra, s a két apró gyermeknek ebédre tésztát csináljon.

A tanya sárból, vályogból, szalmából döngölt kis kunyhó volt, amelynek a tetje is csak szalma volt. Itt maradt Molnár két kis gyermeke, a nyolcéves Etel és az 5 éves Lajos. Korán reggel volt még, talán a kunyhóban sötét is, amikor a szülők elindultak a városba, s a két gyermek az ágyban fekvé maradt.

A déli órák előtt érkezett vissza Molnárné a tanya-ra, ahol döbbenetes látvány fogadta. A kis kunyhónak, — amelyben a két gyermeke és kis vagonkájuk volt, már csak üszkös romjait találta. Az anyai érzés szinte az önkívületességéig fellángolt benne és őrjöngve kereste két gyermekét s csakugyan meg is találta azon a helyen, ahol a kunyhónak közepe lehetett. A két gyermek egymás mellett feküdt széné égett testtel, szinte felismerhetetlenül a kunyhó földjén.

A csendőrség értesült a borzalmas eseményről és megindította a vizsgálatot a kettős halállal végződő tüzeset ügyében, s ugyanakkor jelentést tett a debreceni királyi ügyészséghez is.

Zsögöd Jenő vizsgálóbíró dr. Horváth Arthur és dr. Ökrös Sándor törvényszéki boncoló szakorvosok, valamint Bary József törvényszéki irodatiszt társaságában vasárnap délután szállott ki a helyszínre, Monostorpályi határában levő Liget-dűllőbe, hogy a két kisgyermek boncolását megejtse és ezzel kapcsolatban lefolytas-sák a vizsgálatot.

A helyszíni szemle és a vizsgálat során aztán megállapítást nyert, hogy a két gyermek maga gyújtotta fel a szalmakunyhót. Valószínűleg a tűzhelyen tüzet akartak gyújtani, vagy játszottak a gyúfával és közben a szalma lángolt fogott. Az kétségtelen, hogy belülről gyulladt ki a kunyhó s a két gyermek a nagy füstben vagy nem találta meg az ajtót, vagy megrémült a tüztől és így mind a ketten benn fulladtak meg, majd a tűz elhamvasztotta testüket. A vizsgálat megejtése után most intézkedés történt a két kis holttest eltemetésére. A királyi ügyészség pedig folytatja az eljárást annak tisztázására, terhel-e valakit a tragédia ügyében felelősség, vagy a sors megmásíthatatlan és megállíthatatlan szeszélye tejesedett be a két gyermek halálában.

Női télikabátot

VÁGÓ-tól

Női bundát

VÁGÓ-tól

Férfi télikabátot

VÁGÓ-tól

Férfi bundát

VÁGÓ-tól

Bőr kabátot

VÁGÓ-tól

Vágó Sándor

férfi- és női kabátháza, Széchenyi- és Piac-utca sarok.

A Baross Szövetség három havi tevékenységének mérlege

A Baross Szövetség választmányi ülése — Harc a zsidóbujtatók ellen

A Baross Szövetség július és augusztus hónapokban nem tartott választmányi ülést, mert ezek a hónapok az üdülés és pihenés hónapjai szoktak lenni. Am ennek ellenére csak választmányi ülés nem volt, de annál eredményesebb és széleskörű munka zajlott ezekben a hónapokban.

A szeptember havi választmányi ülésen terjedelmes és nagyvonalú előke beszámoló hangzott el, melyből általános vonásokban és időrendben a következőket emeljük ki.

A választmányi ülést dr. Balogh Gyula elnök a legnagyobb magyarrá, gróf Széchenyi Istvárra való emlékezéssel nyitotta meg. Adja Isten, hogy az a fátyla láng melyet a Kormányzó Úr Öfömlétsége felgyújtott, az egész országra elterjedve a lelkekben is gyújtsa lángra a szunnyadó hazafias érzést s buzdítson mindent magyart lelkes, hazafias munkára. A legnagyobb magyar elméi soha sem voltak időszerűbbek, mint ma s ha az ő szent lelke által sugallt igaz magyar munkát végezzük, meg fogjuk érni a gazdaságilag jól megalapozott, szociális, boldog Magyarországot.

A választmányi tagjai ezek után egy perces néma felállással adóztak a legnagyobb magyar emlékének. Majd az előki beszámoló felolvasása következett.

Rendszeres munka folyik a szervezkedés terén. A hajdúánási, hajdúböszörményi, kabai, püspökkladányi fiókok után megalakult az érmihályfalvai fiók. Szervezés alatt áll a balmazújvárosi és hajdúhadházi fiók.

Régi törekvése a Szövetségnek, hogy a debreceni hatóságok előtt vivja ki szabad érdekképviseleti elismerését. Ez a törekvés most teljes eredménnyel végződött, mert úgy a főispán, mint a polgármester is, indokolt felterjesztéseinek alapján kijelentette, hogy a Szövetség kereteit érintő ügyekben tanácskozási híva meg a Szövetséget, valamint a m. kir. Kereskedelmi Hivatalt is teljes mértékben elismeri a szabad érdekképviseleti jellegét. A Szövetséget tárgyalásaira és értekezleteire rendszeresen meghívja. Jelentékeny tevékenységet fejtett ki a Szövetség tagjainak álláshoz, keresethez juttatása érdekében, amidőn három tagját tisztességes megjelölést biztosító álláshoz juttatta. Hasonló képpen elhelyezett 2 erdélyi menekült magyar testvért is, kik minden kereset és jövedelem nélkül jöttek Debrecenbe. Ugyancsak sikerült elhelyezni egy három gyermekes özvegy asszonyt s egy nagy családot, nyomorban színlódó munkás embert is.

A június havában tartott díszközgyűlés alkalmából a Szövetség táviratilag üdvözölte a Kormányzó Úr Öfömlétségét a 100-ik Baross fiók megnyitása alkalmából, melyre a Kabinet Iródától meleg hangú köszönő irat érkezett. Üdvözlő iratunkra szintén elismerő szavakban teljes köszönő levelet kaptunk Reményi Schneller pénzügyminiszter úrtól is.

A Szövetség tagjai úgy az iparosok, mint a kereskedők nagy és állandó anyagbeszerzési gondokkal küzdenek, amelyeken a lehetőségek által megadott kereteken belül szintén sikerült szép eredményeket elérni.

E téren a legnagyobb eredmény az olajkenec kiutalása körül állott elő. Ez ideig kiosztást nyert meg 284 kgr., már szállítás alatt van 716 kgr. lenolajkenec. Szintén szállítás alatt van 1000 kgr. műkenec. A legújabb kiutalás szerint tovább 750 kgr. olajkenec érkezése esedékes. Ezek szétosztása az Ipartestülettel egyetértésben történik, közös elosztó bizottság szervezése útján.

Ezekon kívül a Szövetség 4 nagy vállalkozója részére nyújtott támogatást kenec kiutalása érdekében, összesen 1000 kgr.-ot meghaladó mennyiségben, ezek egy része már meg is érkezett s fel is használták.

A Kárpátaljai Kormányzói Bizottság felhívást intézett Szövetségünkhöz, hogy alkalmas kereskedőket és iparosokat ajánljunk ottan letelepedésre, önállóvási kölcsön támogatással. Támogattunk és ajánlottunk 5 gépkocsivezetőt, 1 asztalos, 1 cukorka kereskedőt, egy cipőkereskedőt, 1 béltisztítót, 1 termény és déli-

gyümölcskereskedőt, 3 bórkereskedőt és egy divatárkereskedőt.

Anyagbeszerzésben támogattunk timár mestereket, cipészeket, szíjgyártókat, cukorka gyártókat, fűszer kereskedőket, asztalosokat, kárpitosokat. Elősegítettük új üzemek létesítését.

Eredményes munkát végzett a Szövetség a textil nagykereskedők kijelölése körül, a kijelölt 7 közül 5 Baross tag.

Márciusban mozgalmat indított a Szövetség a rádiókereskedelem és javítás keresztyén kezekbe való juttatása iránt. Itt az eredmény kezdeményezésünkre országos és 100 százalékos, ez az ipar és kereskedelem ma kizárólag keresztyén kezekbe került.

Ugyancsak országos mozgalmat indított a Szövetség az iránt, hogy a látszerszok tiltassanak el a rádiókereskedéstől és javítástól.

Felterjesztéssel élt a Szövetség a debreceni Pénzügyigazgatósághoz az iránt, hogy a rádió kereskedési engedélyek kiadása előtt hallgassa meg a Szövetséget.

A rádió vételi zavarok megszüntetése iránt a Posta Igazgatósághoz fordult a Szövetség, ahonnan is a legmesszebbmenő támogatásra kapott ígéretet.

Az arany és nemesfém kereskedelem keresztyén kezekbe való juttatása iránt szintén országos mozgalmat indított a Szövetség.

Felterjesztéssel élt a Szövetség az ille-

tékes fúrumokhoz az iránt, hogy óra kereskedéssel és javítással csak kizárólag szakképzett órásmesterek foglalkozhassanak.

A Szövetség minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel írta, pusztítja a strohmanokat és zsidóbujtatókat.

Megalakította a Szövetség a szíjgyártók szakosztályát s egyben közszállítási csoportját s érdekében felterjesztéssel élt a m. kir. Honvédelmi Minisztériumhoz, a m. kir. VI-ik hadtest Parancsnokságához is és a m. kir. Mozgósítási Kormánybiztoshoz. Érdeklükben felterjesztéssel élt, hogy bórindós árak kereskedésével csak szakképzett iparosok foglalkozhassanak.

Felterjesztéssel fordult a Szövetség az m. kir. Közlekedési Minisztériumhoz, hogy a ki nem jelölt textilnagykereskedők zárolt áruit ne vitessenek el Debrecenből, hanem az itteni Baross textil kiskereskedők között osztassanak szét.

Meleg bensőséges hangon köszöntötte a Szövetség Lossonczy István államtitkárt, de tőle el nem búcsúzott, mert ő hatalmas magas polcán is az marad, ami volt mi közöttünk, a Baross Szövetség örökös díszelőke.

Elhatározta a Szövetség, hogy a legnagyobb magyar gróf Széchenyi István emlékére nagyarányú emlékművet rendez.

A jelentés azzal zárult, hogy megjelent a debreceni keresztyén kereskedők, gyárosok és iparosok seregszemléje, „A Baross Szövetség Tagjainak Szaknévsora”, mely a hatalmasan fejlődő szervezet élő bizonyossága, ugyanis a tagok száma a ki-nyomatás ideje alatt 151-el szaporodott s ezek természetesen a növsorból kimaradtak.

Előre eladta a volt gazdájától lopott tehenet

A helyi világ sajtósága romantikája ismétlődött most meg modern változatban Nagyrahé határában. Des Echerolles Kruspér Gábor nagyrábé földbirtokos jelenlést tett a esendőrségben, hogy egy tehenet elszabadult az istálló mögött levő jászol mellől és nyoma vesztett. A kára kétszáz pengő.

A esendőrség a jelentés után természetesen vizsgálattal indított s nyomozta, hogy nem találta-e meg valaki az elköszált tehenet. A vizsgálat aztán azzal az érdekes fordulattal örvendeztette meg a nyomozókat, hogy a tehenet nem találták ugyan meg, csak azt, aki elköltötte. Szabó (Féher) Lajos mezőterelő lakos ugyanis gyanús lett a esendőrség előtt és mikor kérdőre fogták, be is ismerte, hogy mivel eszed volt három évvel ezelőtt a földbirtokos tanyájában, így tudta, hol hálának a tehenek s most ő költötte el az egyiket s már el is adta. Sőt még az előtt eladta, mielőtt ellopta volna.

A esendőrség előtt tett vallomásaiban ugyancsak emlíndotta, hogy Varga Péter

biharkeresztet hentes és mészáros bízta meg nemrégiben, hogyha kerít neki egy tehenet, akkor kap tőle kétszáz pengőt. Szabó hajlott az állítólagos kérésre s mikor a tehenet ellopta a nagyrábé tanyáról, egyenesen Vargához vitte. A pénzt azonban nem kapta meg sem akkor nap, sem másnap, hanem csak harmadnapra ígérte a mészáros, akkora azonban már a esendőrség Szabót lefűltte s így nem kapott egy fillért sem a lopásért. Mintán ilyen különös eset adott elő a lopással kapcsolatosan a tolvaj Szabó (Féher) Lajos, így a esendőrség természetesen kivizsgálta az ügyet és kérdőre vonta Varga Péter hentes és mészáros is, aki azonban mindvégig határozottan tagadta, hogy valaha is találkozott Szabóval, vagy beszélt volna s így természetes, hogy nem is bízta meg semmiféle jószág szerzéssel, legkevésbé nem bízta meg lopásra. A esendőrség most a vallomások alapján jelentést tett a debreceni királyi ügyészséghez, ahol tovább folyik ebben a modern helyi történetben a vizsgálata.

Munkásszövetségi alakuló gyűlés a kistemplomi egyházzésben

Nagy érdeklődés mellett tartotta vasárnap délelőtt a Kistemplomi egyházzésben alakuló ülést a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség.

Az egybegyűlt érdeklődők előtt Balla Árpád, a szövetség debreceni szervezője tartott nagy érdeklődéssel kísért alkalmi istentiszteletet, utána Gáspár Béla, a szövetség budapesti irányítója és ügyvivője mondott érdekes ismertető beszédet a szervezet céljáról és rendeltetéséről.

— En most — kezdte beszédét Gáspár Béla — ezáltal a rendelkezésünkre álló rövid idő alatt arról a szent feladatról szeretnék beszélni, hogy tulajdonképpen mit is akar a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség?

— Akar egy erősítő evangéliumi társadalmat. Az a keresztyénység, mely bih-

liorára templomba jár, az nem igazi keresztyénység. Ez a keresztyénység esődjé, mert az iparban, kereskedelemben, gyárban, családban, egyzóval a kulisszák mögött nem vagyunk igazi keresztyének. A Munkásszövetség célja szabaddá tenni Krisztust a dolgozó tömegek részére is.

— De ott, ahol az embernek nincs meg a minimális életfeltétele, ott nem lehet az Isten sem szerető, a hazáért sem lelkesülő. A szövetség célja: az Isten bevitte a munkásság szívébe a szociális problémák megoldása által.

— Hogy eddig nem tett az egyház semmit a szociális kérdések megoldása érdekében? Nagy alázattal elismerjük, hogy sok mulasztást követünk el, súlyos kötelességmulasztást, de ez csak egy okkal

több, hogy most végre hozzáfogjunk a munkához.

— Sokan azt kérdezhették tőlük, hogy mit akar a szövetség, mit tud nyújtani? El kell ismernünk, hogy a szociáldemokrácia ma már nagyszerű alappal rendelkezik, nagyszerűen megszervezett egyesületi életük, segélyeket, ingyenes jogi és orvosi tanácsokat nyújtanak tagjaiknak.

— En azt mondom, csak hadd nyújtsák. Ha a szövetségünk, mely ma még csak szerény keretek között működik, megerősödik, majd mi is nyújtsunk ilyen segélyeket.

Beszélt még a kiváló előadó arról, hogy a szövetség kötelessége a kisemberek felkutatása és támogatása s arról a szociális nevelésről, mely a magyar diákságra várakozik.

— Ne beszéljünk mi magyar egységről, vagy ha beszélünk, tudjuk meg, hogy ez csak egy jelszó és semmi más... Mi még ott tartunk, hogy lennézük a nálunk alacsonyabb társadalmi pozíció betöltés embertársainkat. Pedig a munka értéke nem ottól függ, hogy valaki lelkipásztor, vagy utcaseprő, hanem attól, hogy ki milyen lelkesedéssel és szorgalommal látja el a rá bízott feladatokat.

— A materialista szocialisták a legutolsó munkást sem tartják feleslegesnek. Ők mindenkit fontosnak és egyaránt fontosnak tartanak. Miért nem tartjuk mi fontosnak embertársainkat? Miért nem mi meggyük ő utánuk és miért nem mi kérdezzük meg tőlük, hogy mi fáj nekik?

— Mi beszélünk a nemzetiégi kérdésről, hogy a magyar hivatalokban nem magyar hivatalnokok ülnek, nem a mi fajtestvéreink vannak. Hát miért nem nyomjuk őket előre? A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség azt akarja, hogy a magyar református fajta történelmi érdemeinél fogva is elfoglalhassa azt a pozíciót, mely a magyarság között megilleti.

Gáspár Béla nagyhatású beszéde után Uray Sándor lelkipásztor mondott az előadónak szívbeljövő köszönetet, majd sor került a tisztikar megválasztására. A megalkult szövetség élére mint elnököt: Ménes Lajos ügyvédet, társelnököt: Vitéz Szabó Gábor fémpipari iskolai igazgatót, dr. Szabó Mihály törvényszéki bírót, Ori György, Tunyogi Szűcs Géza egyházzészi tanácsost és Uray Sándor egyházzészi főjegyzőt, egyházzészi lelkipásztor, titkárnak pedig Gönczy Sándor segédlelkészt választotta meg egyhangúlag a csoport.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Szülöi értekezlet a róm. kat. elemi iskolában

A debreceni róm. kat. elemi népiskola első szüli értekezletét a múlt délután 4 órai kezdettel tartotta a Szent Anna-utcai leányiskolában. Az értekezleten közel 200-an voltak jelen szülok, amelyen Gáspár István, az iskola agilis igazgatója tartott előadást. Előadásának tárgya: „A család és iskola” volt. Előadásában „Mű végző a család a gyermeknevelést illetőleg” — „Hogyan kapcsolódik bele ebbe a munkába az iskola?” — „Hogyan lesz a munka közös és célvezető?” — „Egymás kötelesség megbeszélése” — „Családtagok” voltak a vezérfontanak. Gáspár igazgató igen lebilincselően és világosan fejtette azt a kijűs munkát, amelyet végzni kell a szüloknek és az iskolának, hogy eleget legyen az Isteni és emberi követelményeknek. Rámutatott az igazgató és bepillantást engedett a tanítói munkára. Megmutatta a szüloknek, hogyan neveljenek jó példával otthon s hogyan fogja meg a tanító segítő kezét.

Boldog megnyugvással kerestük fel az igen értékes előadás után gyermekünk tanítóját ott az értekezlet befejeztével és nyomban kaptunk is utáigazítást egyik másik gyermek nevelésére, ellenőrzésére vonatkozólag. Megnyugodva tértünk haza, mert saját személyünkben győződünk meg az iskola nemes, odanodó, mindenben felkészült munkájáról s láttuk, hogy gyermekeink sorsa jó kezekben van látva. Azon biztos tudattal hagytuk el az értekezlet színhelyét, hogy gyermekeink boldogságban csak akkor örvendezhetünk, s legdrágább kincsünk erkölcsi, szellemi és testi fejlődését csak akkor tudjuk teljesen elősegíteni, ha a szüli ház összefog az iskolával s ha a szüli kezlet fog a tanítótval a közös cél érdekében: Minél nemesebb és minél tükéletesebb embert nevelni Istennek és a Hazának.

EGY APA.

Csaknem tizezer pengőt eredményezett a „Vöröskeresztes Napok“ debreceni persely és urnagyűjtése

Ezen a szép összegben kívül jelentékeny adományt gyűjtöttek a házaknál is a cserkészek

Vasárnapi számunkban beszámoltunk már a debreceni „Vöröskeresztes Napok“ első napja gyűjtésének eredményéről. Már ekkor rámutattunk, hogy a debreceni nagyközönség mélyen átérzi azt a nagy szükségét, amely ennek a gyűjtésnek a megrendezését sürgette. Elismeréssel szözlöttünk a megnyilvánuló áldozatkészségről és a kisemberek példátmutató adományairól. Csaknem három ezer pengőt gyűjtöttek össze a szociális megmozdulásokban résztvevő magyar nagyszonyok az első napon. Az adakozási kedv a gyűjtés második napján, vasárnap még jobban fokozódott. Ez várható is volt, mert hiszen szombaton a város közönségének nagy része el volt foglalva munkahelyén, míg vasárnap a kedvező és remek napfényes időben zsúfolásig megtelt a korzó és a bőkezűen, jókedvű adakozók módjára szaporították az urnák és perselyek tartalmát.

Tizenhét urna körül egy csomó persellyel gyűjtöttek vasárnap is. Jelentékeny mennyiségű megváltási

jegyet adtak el, s a házaként gyűjtő cserkészek is mindenütt kedvező fogadtatásra találtak, s szép eredményeket értek el.

Hozzájárult a teljes sikerhez a vasutas-, postás-, katonai- és levante zenekarok közreműködése is. Hangulatot teremtett és sok közönséget vonzott.

Tény, hogy a gyűjtés eredménye feltűnően szép volt. Eddig csupán az urnák és perselyek tartalmát számolták össze, s csaknem tízezer pengő az eredmény. Nem sikerült még összeszámolni a házakénti gyűjtés eredményét. Ezzel október 8-án számolnak el a cserkészek. Hozzávetőleges számítások alapján közel három ezer pengőre tehető a házakénti gyűjtés eredménye. A gyűjtés részletes eredményéről holnapi számunkban számolunk be.

Debrecen magyar közönsége tehát bizonyosságot tett amellett, hogy megérti az idők szavát. Tudja, hogy áldozatos munkával, áldozatos szívekkel és lelkes áldozattal kell közreműködni az új Európa kialakításában.

Leánykonferencia a kistemplomi egyházzársaságban

A Debreceni Református Egyház Misszió Bizottsága rendezésében október hó 6-án délután 5 órakor a Kistemplomban egyhetes leánykonferencia kezdődött, melynek célja az egyházzársaság leánytagjai hitéletének elmélyítése és ápolása. Közéneki után Mezey Béla lelképászter, misszió előadó tartott áhítatot „Nagy az Úr“ címen.

A áhítat végén Uray Sándor egyházmegyei tanácsjegyző, mint az egyházzársaság elnöke tartott megnyitó beszédet. Hangsúlyozta, hogy a Kistemplomból már nagyon sok szép eszme és gondolat indult el útjára, s a templom, mely Debrecen

egyik legöregebb temploma, számos nagy eszmevel volt már indítva.

— Ez a pillanat is — mondotta Uray Sándor — ilyenek közé tartozik és ilyenek kell tekinteni, mert most is egy nemes és szent gondolat indult ebből a templomból el.

Közösítette ezután a megjelent előadókat, köztük Mezey Béla és Svinyer Jenő lelképásztorokat, valamint Balla Péter konvinti énekgyűjtőt, majd átadta a szót Balla Péter énekgyűjtőnek, aki a konferencia céljáról tartott érdekes és nagy figyelemmel kísért előadást.

gyötör. Szerettem egy leányt, Debrecenben a Bösörmenyi-úton lakik. Másfél évig a menyasszonyom is volt. Aztán egy szép napon otthagytott, hűtlen lett hozzám egy gazdagabb legényért... Most aztán bánatomban mulatok...

Ezt írták a levélben... És hiába csodálkozik bárki, a szerelem sokszor csodát csinál. Hát még a reménytelen szerelem... Aki nem hiszi, ime itt van egy szép példa, tanulhat belőle...

A Biztosító Intézetek Fiók Főnökségének nagyszerű matinéja a Csokonai színházban

Nagyszerű matinét rendezett a debreceni Biztosító Intézetek Fiók Főnöksége az 1941. évi Biztosítási Napok keretében vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a Csokonai Színházban. A matiné iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg s a színházat teljesen megtöltötte a közönség és állandó tetszésnyilvánítással tüntette ki a kitűnően megválogatott énekstábot, az érdekes előadást és különösen melegen ünnepelte a kitüntetett biztosítókat.

A Városi Dalárda Forrai István karigazgató vezénylese mellett a Híszkegygyel nyitotta meg az ünnepséget, melyet a közönség állva hallgatott végig. Utána nagy érdeklődéssel fogadta a közönség Dr. Huszár Géza közigazgatási egyetemi ny. r. tanár előadását.

A biztosítás eszméje már nem egészen új dolog — kezdte előadását dr. Huszár Géza. — a londoni tűzvéz alkalmával vetődött fel először annak a gondolata, hogy előrelátással el lehet kerülni nagy szerencsétlenségeket. — Magyarországon ugyancsak egy tűzvész, az 1577. évi debreceni tűzvész vette fel a biztosítás gondolatát. Körülbelül ettől az időtől kezdve lehet biztosításról beszélni.

A biztosítás a valószínűségi számításra alapul. Egy kokának a feldobása előtt meg tudjuk állapítani, hogy mi a valószínűsége annak, hogy egy meghatározott oldalra essen. Ezután a színpadra behozott táblához lépett dr. Huszár előadó és egyszerű matematikai bizonyítással érzékeltette a hallgatósággal a valószínűség alapelveit. — Egy embernél már nem ilyen egyszerű az eset — folytatta tovább. — Hogy egy ember meddig marad életben, az kiszámíthatatlan, ezt csak általánosságban, a statisztikák alapján számíthatjuk ki. És milyen ez a statisztika

kai valószínűségi számítás, vagy ahogy nevezni szokták, a nagy számok törvénye?

Dr. Huszár ezután példával illusztrálta magyarázatát: — Ha egy 100 négyzetméteres területre 100 cepp eső esik, itt az eltérés esetenként egy, tehát 100 százalék lehet. Az esőcseppek számát állandóan százzal szorozva, az eltérések csak tízedével növekednek és így a biztonság valószínűsége egyre növekszik. A biztosítás tehát annál nagyobb valószínűséggel dolgozik, mennél nagyobb a biztosítottak tömege.

A rendkívül érdekes előadás után a gyönyörű hangú Timár Ila remek énekstábot következtek. Debrecen országos hírvénekművésznőjét Jakó Dezső, a MAV Filharmónikus Zenekar karnyaga kísérte.

Ezután került sor azoknak a biztosítóknak a kitüntetésére, akik példaadóan hosszú ideje biztosítanak már, s így közvetve szolgálják a biztosítás ügyét. A négy debreceni fiók által kitüntetett: Erdős Bálint gazdálkodó, Pázmán István gazdálkodó, Karácsony Lajos vasúti altszűz és Kónya János gazdálkodó közül csak ketten jelentek meg. Gebhardt Domonkos m. kir. kormánytanácsos átadta a pénzügyminiszter díszoklevelét s beszédében továbbá hasonló állhatatlanságra buzdította őket. A kitüntetettek nevében Erdős Bálint köszöntö meg a kitüntetését és utalt arra, hogy különösen falun még alaposabban kellene megszervezni a biztosítás intézményét.

Befejezésül Jordán Rózsika dr. Várdy Antal „A Magyarok Istene“ c. melodramját szavalt a Városi Dalárda közreműködésével. A befejező jelenethez izléses előképcsoport szolgáltatva a háttérrel. A matiné általánosan tetszést aratott a megjelentek körében.

A mai korforduló iskolaiügyi problémái

Református elemi népoktatásügyünk korszerű problémái az ORTE hajdúszoboszlói értekezletén

Az Országos Református Tanító Egyesület elnökeinek: Ormós Lajosnak a meghívására 27 református egyházmegyei tanítóegyesület elnökei és más tisztviselők jelentek meg október 2-án és 3-án a hajdúszoboszlói ORTE Gyógyházban, hogy megvitassák református elemi oktatásügyünk égető problémáit. Mindazokat a kérdéseket, melyeknek szerencsés vagy szerencsétlen megoldása egyetemes kihatásuknál fogva magának az Egyháznak, sőt a magyar fajnak is sorsdöntő kérdései.

S valóban, hogy a kérdések mennyire sorsdöntő jellegűek, bizonyítja az a tény, hogy a felszabadult Felföld és Erdély tanítói épen úgy eljöttek e több napos elnökségi értekezletre, mint a legtávolabbi dunántúli egyházmegyék kiküldöttei, jóllehet csak az oda-visszatúrázás négy napba került, s szinte gyógyírként hatott rájuk, hogy a fölvetett kérdésekkel kapcsolatban elmondhatták mindazt, amivel lelkük csordultig telítve van.

Ha Magyarországot nem éri a trianoni szörnyű szétdarabolás, a minden téren való elmaradottságunknál fogva akkor is ezer égő kérdés várna megoldását. Hát még így, a visszatért részek összekuszált állapotai s a mai óriási méretű világátalakulás folytán, amely alól egyetlen európai állam sem vonhatja ki magát, legkevésbé a magyar.

A 22 éves idegen uralom és üldözés alatt, amikor az iskolák kormányzása a legtöbb megszűlt részén szinte kizárólagosan a reform-tanítóság kezében volt, napnál ragyogóbban mutatta meg az a tanítóság egyházához és fajához való szent szerelmét, törhetetlen ragaszkodását. Moltán várhatja tehát épen az iskola és egyháza továbbfejlesztésének és megerősítésének érdekében a többrehívást!

Tárgysorozatban a következő pontok szerepeltek: 1. Sérőlmeink. 2. A református

népiszkolai kormányzat korszerű reformja. 3. A tanító helyzete és szerepe az egyházkormányzatban. 4. A népiszkolai szervezet és szolgálati pragmatika módosítása.

A kiapadhatatlan bőségű, lávaforrású fölcsúszások pergőtűzéből gránitömbök-ként jegesesedtek ki az egységes kívánások, miszerint az iskola igazgatása az igazgató-tanító és tanítótestület által az egyházmegye esperesének felügyelete és ellenőrzése alatt történjen, továbbá, hogy az egyházkormányzatunk az eddigi kétrendiség helyett háromrendivé tétessék s minden egyházi szervezet és bíróság egyenlő számban lelkészekből, világiakból és tanúgyiekből alakítandó.

Elnökségi értekezlet fájdalmas kiállást hallat a magyar kormányzat és társadalom felé, mivel az árak rohamos emelkedése miatt a rögzített szerény tisztviselői illetmény többé nem fedezi a legfontosabb életszükségletek kielégítését sem és sürgős segítséget kér.

Végül elnökségi értekezlet mélyszéges háláját és köszönetét tolmácsolja az ORTE elnökségének, hogy a kor sürgető szavát megértve összehívta ezt a nagyszabású értekezletet, s utasította, hogy a tárgyalt kérdések kapcsán hozott határozatokat az összes indokaival egyetemben terjessze a legsürgősebben legfelsőbb egyházi hatóságaink elé s gondoskodjék róla, hogy a kérdések megfelelő módon mielőbb köztudatba vitessenek.

A XC.-ik zsoltár felsőszékes hangjai reszkettségükkel be a feledhetetlenül gazdag életmennyű napot s az ország református tanítóságának szélesebb és szűkebb körű elnöksége szívében egy jobb és szebb magyar jövőre bizonyos reménységével tért vissza otthonába, hogy tovább dolgozzék szentséges ideáljaiért: hazájáért s egyházáért.

MOLNÁR JÁNOS

Csináltassa fényképét

Hangya bérház **Burg József** fotoszalomban

Géza, a szerelmes torreador

Az elkéseredett ex-vőlegény izgalmas harca a megvadult bikával

Levél érkezett tegnap a Debreceni Ujság-Hajdúföld szerkesztőségébe Sándor-majorról. Egy izgalmas „párbajt“ ír le a levél, a következőképpen:

A Sándor-majrosi gulyásoktól elszabadult egy megvadult bika. Lihegve, fújva rohant a földekre, s egyenesen két asszony és három gyermek felé vette útját. Az egyik asszonyon piros ruha volt, az még jobban ingerelte. Az asszonyok, gyermekek sikoltozva menekültek. A bika azonban állhatatosan követte őket. Egy ismeretlen férfi száguldott ekkor a helyszínre kerékpáron. Hirtelen leugrott a kerékpárról. Az árokba dobta kerékpárját, felragadta a pumpát és rohant az állat felé. Torreadori ügyességgel hatalmasat ütött a bika orrára, majd irányt változtatva rohant egy fa felé, amelyre hirtelen felkúszott. Mindenkinek elállott a lélegzete. Lélegzetállítónan izgalmas küzdelem fejlődött ki.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

A férfi már fent volt a fán, mikor a megvadult bika tajtékzó szájjal nekirohant a fának. Szarvával dühödten döfködni kezdte a fa törzsét. Most egy véresen izgalmas pillanat következett. Az ismeretlen férfi merész lendülettel a bika hátrára pattant. A bika ficánkolni, bogárzott, rohant, és tajtékzott. Az ismeretlen meg mintha odaöntötték volna a bika hátrára, mereven állt és közben verte, ütötte a kerékpárpumpával a bika fejét.

A gulyások sápadtan figyelték a küzdelemet. Segítségére akartak menni a hős ismeretlennek.

— Senki ne jöjjön a közelbe! — kiáltotta.

Sok izgalmas perc következett még ezután, s végül a bika halálra kínzottan, fáradtan lihegve, véres fejjel a földre rogyott. A következő pillanatban már ott voltak a gulyások. Karikat húzták a kifáradt állat orrába és az istállóba vezették.

Az ismeretlen tépett ruhában, sápadtan állott. Néhány kisebb sérüléséből csendesen szivárgott a vér. A gulyások közrefogták, vizet adtak neki. Csodálattal veregették a vállát, s faggatták, hogy hívják, hova megy, honnan való? Csak ennyit mondott:

— Elégedjenek meg azzal, hogy Gézának hívják. Mulatni akartam menni, mert reménytelen szerelem

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Nap” Tolnay Imre, Piac-utca 1. — „Aranygyaszaru” Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-utca 8. — „II. Rákóczy” Arany S. A. Örökösök, Külsővárszék. — Sztankay” Németh László, Szent Anna-utca 64

A Magyar Elet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika szálló, félemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvészesnek minden kedden és esütörtökön délelőtt 10—12 óráig. Telefon: 20-23.

A PÁRT KÉPVISELŐI KÖZÜL: Balogh István fogad minden hó első vasárnap délelőtt 11—12 óráig.

A PÁRT ELNÖKE FOGAD minden hétfőn délután 5 óra 30 perctől 7 óráig a központi pártirodában.

A MAGYAR ELET PÁRTJÁNAK TÁRSASÁGÁRA az Arany Bika szálló félemeleten nyitva minden nap délelőtt 9—1 óráig és délután 3—9 óráig.

FŐISZÁN FOGAD magánügyben minden esütörtökön délelőtt 10—12 óráig.

PARTNAP minden hétfőn délután 5—8 óráig.

A KÖZELELMÉZÉSI KORMÁNYBIZTOS magánfeleket fogad minden kedden délelőtt 10—12 óráig a főispáni hivatalban.

Emlékezzünk

OKTÓBER 7.

1915. Belgrád megvételénél ezen a napon reggel, a Dunán való átkelés után, Tóth Kálmán a volt kassai 15. vadász- zászlóalj 1. századának tartalékos zászlósa azt a parancsot kapta, hogy a folyam mellett közel háromszáz lépésre húzódo vasúti töltést vegye birtokába. Mikor a zászlóalj mintegy száz lépésre megközelítette a töltést, olyan gyilkos tüzésre, gépfegyver- és puskaütésre került, hogy a tüzek közül egyedül Tóth zászlós maradt életben. Gyors elhatározással a megmaradt emberével egy, a jobb szárnyán fekvő elhagyott szerb állást megszállt, ahová azonban a zászlóalj bal szárnya, az ellenségnek az erdőből kirobbanó oldalról tüze miatt követni nem tudta. Ezt a szerbek észrevették és heves ellentámadással megkísérelték rajtani a magára maradt század töredékén. Amde Tóth és embereinek helyén volt a szíve. Az ellenség minden erőfeszítése — a végén már alig tíz lépésre — a rettenthetetlenül küzdő kassai vadászok állásvonalát elől, véresen összeomlott. És ebben a pokol tornácában, az állandóan megújuló hullámzó közelharcok viharában, éltlen-szomjan másnap délutánig rendíthetetlenül tartotta magát Tóth zászlós egyre jobban fogyatkozó hős emberével, míg végre a szerbek erőfeszítésével ellanyhultak. Rövidesen ezután, amikor támadó csapataink szomszédságába érkeztek, Tóth zászlós parancs nélkül csatlakozott az általános rohamhoz és a vasúti töltést elfoglalva 120 szerb foglyot ejtett vitéz kis csapatával. E kimagaslóan bátor, emberfeletti lelkierevé véghezvitt ragyogó hadihíréért Tóth Kálmán zászlóst az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Ardrágítás, árurejtegetés és árucsempészs miatt több debreceni hentes ellen feljelentést tettek

A rendőrség szigorúan jár el a feljelentésekben, s súlyosabb esetekben internálni fogják a bűnösöket

A napokban több feljelentés érkezett a debreceni rendőrségre egyes hentesek ellen, akik a panasz szerint a zsiradékot, a fehér-árut az árkormánybiztos által megállapított árnál magasabban adták el, vagy szalonát rejtegettek, s így elvonták azt a közellátástól, illetve a szalonát és zsirt kicsempészik Debrecenből falura, vagy más környékbéli városba.

A feljelentés alapján a debreceni

rendőrség szigorú vizsgálatot vezetett be. Amennyiben a vádak beigazolódnak, a legszigorúbban járnak el a visszaélést követő hentesek ellen. Ha valahol olyan nagyfokú visszaéléseket tapasztalnak, amelyek túlmennék az egyszerű árdrágítás tényén, vagy megrögzött árdrágítóvá vallanak, azok ellen a hentesek ellen megindítják az internálási eljárást.

Terményeit tűzkár ellen

Általánybiztosítás keretében biztosíthatja legolcsóbban!

— Az Állami gépjárművezetőképző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Budapest, VIII. József-körút 6.) okt. 13-án este fél 7 órakor nyílik meg. Beírás és a felvételhez szükséges iratok kiadása naponta délelőtt 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

— Maga alatt vágta a fát — agyansújtotta. Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt az elmúlt nap a Nagybánya környéki erdőben. Gergely Áron villanyszerelő fát ment vágni a háztartása részére a közeli erdőbe. Az egyik fa törzsét fűrészrel már félig levágta, amikor Gergely a kidőlt fára állott s fejével kezdte vágni a még levágtalan részt. Vágás közben hirtelen ledőlt a fa és a rajtaálló villanyszerelőt hatalmas ívben feldobta a levegőbe. A szerencsétlen ember vízszintes közben a kidőlt fa alá került, mely teljesen agyonnyomortotta. Kórházbeszállítás közben anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, kiszenvedett.

— Burgonyaszedés közben szívzélhűdés ért egy fiatal leányt. A pocsjai csendőrség jelentése szerint Balogh Róza, 20 éves esztári leány az elmúlt nap többé-magával burgonyát szedett a mezőn. Hajladoszás közben egyik társa arra lett figyelmes, hogy Balogh Róza előre bukik és végig zuhan a földön. Nyomban segítségére akartak lenni, azonban rövidesen kiszenvedett. A községi orvos megállapítása szerint szívzélhűdés okozta halálát.

— Hetvenkétezer pengő óvadék ellenében szabadlára helyezték Weisz Endre földbirtokost. Beszámoltunk előzőleg arról a nagyszabású rejtegetésről, amelyet Weisz Endre sárközújlaki földbirtokos követett el azáltal, hogy egy vagon gabonát kivont a közellátásból. Mint már közöltük, a szatmári bíróság 25 napi fogházra és 10.000 pengő pénzbüntetésre ítélte Weiszot, majd elrendelte előzetes letartóztatását. Az ítélet jogerőre emelkedéséig most 72.000 pengő óvadék ellenében szabadlára helyezték a zsidó földbirtokost. A letétbe helyezett összegből 30.000 pengőt a földbirtokos felesége, 42.000 pengőt Weisz Endre nevén szolgáltatottak be.

— Fényes nappal ellopták az udvarról a kacsákat. Nagy Sándorné, Monostorpályi-utca 9. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki délelőtt 9 és 10 óra között az udvarról ellopott két kacsát. A rendőrség keresi a tettest.

— Drágasági segílyt kérnek a vasutasok. A vasúttársaság beadványt intézett a MAV elnökéhez és kérte, hogy az őszi beszerzések lehetővé tétele céljából úgy a tényleges, mint a nyugellátásos vasutasok részére a családtagok számának megfelelő drágasági segílyt utaljanak ki. Kérték továbbá, hogy az első világháború idejében rendszeresített mintára biztosítsák a vasutasok részére az elsőrendű közszükségleti cikkek ellátását. Végül a lakáspenzek csökkentésének hatályon kívül helyezését kérik a vasutasok.

— Idegrohamában kúthaugrott Kállai Ferencné született Szabó Mária 48 éves püspökladányi asszony és belefullt. Temetésére a debreceni királyi ügyészség megadta az engedélyt, mivel bűncselekmény nem forog fenn.

— Míg a templomban imádkozott, kifosztották lakását. Weisz Jenő szatmári kereskedősegéd feljelentést tett a rendőrségen, hogy hosszúnappor amíg a templomban imádkozott, ismeretlen tettes felnyitotta lakását és kifosztotta azt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— A kenyérujletben lopták el a kenyérjegyeit. Klein Ignác, Piac-utca 28. szám alatti lakos a múlt nap az egyik Piac-utcai kenyérujletben vásárolt. Mire észrevette, valaki ellopta kenyérjegyeit. A vakmerő lopásról azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást a tolvaj kézrekerítésére.

— Debrecen sz. kir. város Zeneiskolájában a beiratkozások még folynak. Beiratkozni lehet az összes fős- és melléktanszakokra. Nagybögő-tanszak ingyenes, csak a beiratási díjat kell befizetni. Bővebb felvilágosítás nyerhető a Zeneiskola titkári hivatalában naponta délelőtt 9—1-ig és délután 3—6-ig Vár-u. 1. Telefon: 23-96.

„Völgyeim”! és „Hegyeim”!

Eljuttattam ismét ide.
Régem se vágytam semmire
Különbre, csak hogy Erdélyt lássam.
Lássam a földet, amely ősi
Magyar s ahol sok emlék őrizi
A diosőses, hősi múltat.
A népet, hogy milyen magyar
S hogy szebb jövőt hogyan akar
S hogyan tud látni, — ezt figyeltem.

„Hegyek!” — Emeljétek fel lelkeim!
Lássam, hogy ami „tölgy” s „fenyő”,
Az — jellemben magyar erő.
S hogy ami „gomba”, vagy „csalán”,
Vagy „cserje” csak, — a vár falán
Nem virulhat s nem lehet jelvény!
Hogy erős „tölgyek” földje Erdély
És illatos „fenyők”-nek földje
S hogy zászlónk piros-fehér-zöldje
Loboghat csak — a vár falán.

A nép talán nem is talány,
Csak azt szeretné hinn meg
Szemem s szívem, hogy az a nép,
Aki e földnek ősi sarja
A szebb jövőt jobban akarja.
A szebb jövőt, amelynek lelke:
A népe sebb magyar család!

„Völgyek!” — Föllyék rajtatok át
Erős „hegyek”-nek bő szerelme!
Arasszatok szépségitek:
Csobogó „csermely”-cetek! —

A külföld ez, óh, ez legyen:
Aldás legyen a „völgyek”-en!
S teremjen egy nagy-nagy valóság:
Harmincmillió Magyarország!
S ha eszténa csak, vagy barázdá,
Magyar gyapjazzá, magyar szántá!
(Rátosnya, 1941. IX. 14.)

KOVÁCS IMRE PAL

— Az éhség vámszedője. A szatmári törvényszék úzsorabírósága 15 napi fogházra ítélte Bojtor Ferencné szamoskőrödi lakost, aki a nincstelen falusiaktól 4 pengőt vett el három liter búzalisztért.

— Az egész országban utalvány nélkül kapható a munkácsizma. A mezőgazdasági munkásság láb-ellátásának biztosítására illetékes kormánytényezők utalvány és jegy nélkül kapható munkácsizmák forgalombahozatalát rendelték el. A csizma szára disznóbőrrel, talpa hajlítható fátalpból lesz és körülbelül 27 pengő árban kerül forgalomba. Értesülésünk szerint a csizmák rövidesen az egész országban forgalomba kerülnek.

— Bartalis tánciskolájában ma este táncanfolyam kezdődik. Szép és jól táncolni — Bartalistól tanul.

— A mezőőr agyonütötte a fatolvajt — mástól évi börtönre ítélték. Kurucz János nyírbalkányi mezőőr Gábor Józsefnét és még három társát falopáson érte. A tettesek a mezőőr felszólítására nem tettek le a lopott fát, sőt nekitámadtak és el akarták venni a mezőőr fegyverét. A dulakodás hevében Kurucz bal-tával Gáborné fejére ütött, aki eszméletlenül esett össze. Gábor Józsefné a nyíregyházi kórházban hat heti kezelés után behalt sérüléseibe. A nyíregyházi törvényszék most ítélezte Kurucz János mezőőr felett. Egy évi és hathónapi börtönnel sújtották.

A Biztosító Intézetek matinéjának szereplői a Csokonai-színházban

Gyászrovat

ÖZV. DR. MAIZNER JÁNOSNE HALÁLA

Öszinte részvétellel vettük a szomorú hírt, hogy Maizner János hírlapíró, a „Tiszántúl” munkatársát nagy csapás érte. Edesanyja, öz. dr. Maizner Jánosné, m. kir. honvédfőorvos özvegye október 6-án 62 éves korában elhunyt. Öz. dr. Maizner Jánosné férje a 9. honvéd huszárezred főorvosa volt, aki a világháború alatt honvédfőorvosi szolgálatának esett áldozatul. A korán özvegyé vált dr. Maizner Jánosné egész életében mindenki jótékonykodásáról ismert. Szűnni nem akaró buzgalommal dolgozott számos debreceni nevelésben egészen addig, míg betegség nem érte. Pár esztendővel ezelőtt súlyos beteg lett és ezidőtől kezdve teljesen visszavonultan élt. Egy hónappal ezelőtt fokozottabb mértékben elhaltalmasodott rajta a betegség és hétfőn a hajnali órákban adta vissza lelkét a Mindenhatóknak. Az elhunyt nagyszonyos temetése október 8-án, szerdán délután fél 4 órakor lesz a római-katolikus egyház szertartása szerint a debreceni Köztemető díszravatalozójából. Az engesztelő szentmiseáldozatot október 9-én, csütörtökön reggel fél 9 órakor mondják a debreceni plébánia templomban. Öz. dr. Maizner Jánosné nagy és kiterjedt rokonságra gyászolja.

Lámfalussy Ferike temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető hármás ravatalozójából református gyászmával. Fehértői vállalata rendezi.

Zsupos Gábor temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető IV-es ravatalozójából református szertartással. Fehértői vállalata rendezi.

Gombos Istváné temetése szerdán délután tízenegy órakor lesz a Köztemető IV-es ravatalozójából református gyászszertartással. Lakás: Hajdúszoboszló Fehértői rendezi.

Öz. Lóós Jánosné Csobán Mária 80 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Szávay Gyula-utca 11. Dankó temetkezési vállalat.

Id. Karsay Mihály gazdálkodó 57 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 11 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Haláp 71. Dankó temetkezési vállalat.

Ifj. Kiss András Károly gyermek 1 éves korában hosszú szenvedés után meghalt. Temetése szerdán d. u. 3 órakor lesz a Köztemető II. a. sz. ravatalozó terméből a ref. szertartással. Elhunytát Kiss András Károly gyermekmenhelyi tisztviselő és felesége mint szülői gyászolják. Lakás: Lelkés-utca 37. Pusztai temetkezési intézet.

Id. Szébeni József 82 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a Köztemető II. b. ravatalozóterméből. Lakás: Viola-utca 9. Temetését Bartha vállalata végzi.

Gere János 61 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozóterméből. Lakás: Fülöp-utca 26. Temetését Bartha vállalata végzi.

Balogh Lajosné Mauk Emília 50 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Teleki-utca 6. sz. Temetését Bartha vállalata végzi.

Számológép tökéletes **HURAY** javítása
okl. irodagép-műszerész mester
IPARKAMARA TELEFON: 17-93

Máray Sándor kapta a Vojnits-díjat. A Magyar Tudományos Akadémia az évad legkiemelkedőbb színpadi művének jutalmazására létesített Vojnits-jutalmat a hétfőn délután rendezett üressen ültén kiadta. A hármás bizottság az idei Vojnits-jutalmat, amelyet egy érem jelképez, Máray Sándor „Kaland” c. drámájának ítélte, amelyet a Nemzeti Színház Kamara színházában több mint 250-szer mutattak be egész rendkívüli sikerrel.

„Táblás ház” a Páll söröző
Őszi sör bemutatóján

Az emeleti terem díszének, Benyovszky István budapesti festőművész hatalmas képkompozíciójának bemutatása óriási sikert aratott

Nemcsak Debrecenben, de az egész Tiszántúlon általánosan ismert és kedvelt a Páll Söröző, amely rövid idő alatt valóban debreceni híresség, idegenforgalmi attrakció lett. Páll Sándor, a tulajdonos, ritka hozzáértéssel és finom ízléssel rendezte be a Sörözőt s kitűnő konyhájjal, pompás italaival a legkényesebb igényeket is kielégíti.

A Páll Söröző termeiben szombaton tartották meg nagy és előkelő közönség részvételével az őszi sör bemutatóját. A teljes hozzáértéssel kezelt őszi sör nagy sikert aratott. A közönség szorgalmasan fogyasztotta a remek italt. Színházi nyelven szólva igazi „táblás háza” volt a Páll Sörözőnek.

Egyik kedves aktusa volt a sörbemutatónak, hogy azon megjelentek a sörhordó legények is és régi szokás szerint az egyik legény talpraesett felköszöntőt mondott. Ott volt továbbá Galambos Jenő, a Dréher sörgyártás tiszántúli körzetének igazgatója is, aki a sörbemutató megrendezése körül tevékeny részt vett.

A megjelent előkelő közönség még egy nagy és kellemes meglepetés érte a Páll Söröző emeleti termében, amely nemcsak társas összejövetel, de nagyszabású bankettek rendezésére is kiválóan alkalmas.

Gyászünnepek Gombos Gyula sírjánál. Budapestről jelentik: Hétfőn volt öt éve annak, hogy vitéz jákfai Gombos Gyula, Magyarország volt nagynevű miniszterelnöke elhunyt. Az évforduló alkalmából a volt miniszterelnök barátai s hívei elzarándokoltak a Kerepesi-temetőben levő Gombos-sírelméhez, hogy leírják kegyeletüket és letegyék az emlékezősük koszorúját. A Magyar Élet Pártja Bárczay Ferenc pártvezérhelyettes és Kölesy István ügyvezető alelnök vezetésével népes küldöttséggel vonult ki a temetőbe. Megjelent a kegyeletes ünnepségen Hóman, Varga és Radocsay László miniszter, Antal és bárcei Bárczay államtitkár, Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, Szinyei Merse Jenő, a képviselőház alelnöke, Karafiáth Jenő titkos tanácsos, főpolgármester, Szendy Károly polgármester. Az ünnepélyre kivonul kormányfőbírók és képviselők percekig némán adóztak volt pártvezérük emlékének. Ugyancsak délelőtt tartotta kegyeletes emlékünneplését a Gombos Gyula Társaság és a Társadalmi Egyesületek Szövetsége is. Előbbieken nevében Szeder János országgyűlési képviselő, a Gombos Gyula Társaság részéről Sztranyovszky Sándor ny. miniszter helyezett el a koszorút.

Repülőgép modellek versenye. A Magyar Aero Szövetség 19. országos repülőmodell versenyének második napján vasárnap, a Rákospuszta és a benzinnemlő modellek versenyén Szabó Emil a Weisz Manfred Aero Kör tagja 30 perc 0,5 mp-es teljesítménnyel országos elsőcsot állított fel saját készítésű repülőmodelljével. Kiváló teljesítményéért vitéz nagybíró Horthy Istvánnak, a MAV elnökének díjat kapta.

Tíz sebesültje van a népliget-i villamoskarambolnak. Vasárnap este Budapesten a Népliget közelében, az Ecseri-útnál egy 51-es villamos összeütközött egy Kispeszt felől közeledő villamoskocsival. Az összeütközés erője oly nagy volt, hogy tízen megsérültek, közülük súlyos állapotban vittek a Szent István-kórházba. Dobozi Erzsébet 19 éves tancosnő, Közép Mihály magántisztviselő feleségét, Péntes Margit 30 éves tancosnőt és Krampel Jakab 50 éves mérnököt a feleségével együtt.

A Nemzeti Színház az újságírókért. Hóman Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter, az Országos Magyar Sajtókamara és a Színművészeti és Film-művészeti Kamara elnökeinek együttes felterjesztésére hozzájárult ahhoz, hogy mind a m. kir. Operaház, mind a Nemzeti Színház az 1941—42. évrada megállapított számon felül egy további előadást tarthasson és annak bevételét fele-fele részben a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete, valamint az Országos Színdíjintézet javára fordítsák.

kalmas. Ekkor volt ugyanis a bemutatója az országos hírű budapesti festőművész, Benyovszky István nagyszabású, gyönyörű olajfestményének, melyet a kitűnő művész egyenesen Páll Sándor megrendelésére festett a Söröző nagyterme részére. A kép hat méter hosszú és két méter magas. Nyári napsütés vibrál a hatalmas méretű vásznon, melyen látható a híres kilencikü hortobágyi híd. A hídról a megriadt ménes egy része robot le az egyik csikóstól terelve. A kompozíció előterében egy fiatal hetyke csikós ül a lován, a másik sarokban pedig néhány csikós beszélget. Az egész kompozíció, a hortobágyi híd és a megriadt ménes olyan szép és frappáns hatású, hogy a söröző közönsége elragadtatásának adott kifejezést és meleg elismeréssel gratulált Páll Sándornak a kép megrendeléséért. A festmény valóban különleges dísz az egyébként is szép étteremnek, amely a földszinti helyiségekkel együtt az úri közönség közkedvelt szórakozó helye lett.

A sörbemutató hangulatát még fokozta Ráczy Janosi cigányprimás és zenekarának muzikája. A kitűnő primás régi sordalokat s egyéb nőtákkal szórakoztatta a vendégeket, akik azóta is szívesen és örömmel keresik fel a Páll Sörözőt.

Az Aradi Szövetség a Délvidéki Öt-honnal karöltve hétfőn délelőtt gyászünneplést rendezett. A Ferenciek templomában ünnepélyes gyászmise volt, amelyen Udoczky-Zadravetz István ny. tábori püspök mondott szentbeszédet. A gyászünneplényen vitéz báró Urbán Gáspár Jásznagykun-Szolnok vármegye főispánja, az Aradi Szövetség elnöke és Korniss Gyula m. kir. titkos tanácsos, egyetemi tanár mondott emlékbeszédet. (MTI)

A III. Országos Protestáns Napok előkészületei. Az Országos Bethlen Gábor Szövetség mint a magyar protestánság egyetlen átfogó szervezete, ez évben is megrendezi Budapesten okt. 26—nov. 2-ig az immár hagyományossá vált Országos Protestáns Napokat. A Napok gazdag főünnepései: evangelizáció, értelmiségi, hivalköri, egyházvédelmi, ifjúsági, munkás és asszonykonferenciák; Protestáns Irodalmi és Művészeti Est a Magyar Művelődési Házban a protestáns élet kiválóinak és művészeinek közreműködésével. Egyházzenei ünnepély a Zeneakadémiában, ünnepi istentisztelet, koszorús kegyeleti staféta a protestáns templomok elől protestáns nagyságok emlékművéhez a Sola Deo Gloria közgyűlése és Délvidéki Estje: Evangélikus Nőszövetség közimunkakiállítás, Országos Református Lelkészségűlést közgyűlése. Október 31-én Reformáció Emlékünnep a Vigadóban az immár évtizedek óta hagyományos gazdag tartalommal.

A munkaadók figyelmébe. A m. kir. földművelésügyi miniszter az olyan gazdasági családok, gazdasági munkások (kubikosok) részére, akik az egyhelyben töltött hosszú szolgálattal, illetve munkásságuk, magartásuk és jóra valósságuk által társaik közül kitűntek, hűségessé szolgálattal elismerésükkel az 1942. évben is pénzjutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni. Felhívom ebből a célból azokat a munkaadókat, akiknél olyan gazdasági család szolgál, aki példás és hűségessé viselkedése mellett legalább 25 évet töltött egy munkaadónál, illetve egy gazdaságban, hogy ezeknek a családoknak nevet, lakását, személyi és szolgálati adatait Debreceni Gazdasági Egyesületnél — ezévi november hó 3-án, hétfőn déli 12 óráig — jelentsék be. A kizárólag háztartási munkát végző helyi családok, továbbá azok, akik a múltban már ilyen kitüntetésben részesültek, jutalmazásra nem jelenthetők be. Felhívom ezenkívül azokat a gazdasági munkásokat, valamint föld (kubikos) munkásokat, akik megbízhatóságuk, szorgalmuk és józanosságuk folytán a fenti pénzbeli jutalomra és elismerő oklevélre igényt tarthatnak, hogy erre vonatkozó bejelentésüket ugyancsak november hó 3-án hétfőn déli 12 óráig a fentírt helyen tegyék meg. Polgármester.

SZÍNHÁZ

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:
PÉNTEKEN KEZDI AZ UNGER-TARSULAT DEBRECENI SZÉZONJÁT

Ünnepi estje lesz pénteken a Csokonai Színháznak. Ekkor nyitja meg Belezna Unger István hatalmas társulata az új szezonát a kiváló erdélyi író, Nyírő József: „UJ HAZA” c. színművével. A prózai együttes bemutatkozását szombaton az operatársulat követi, mely a BECSKERÉKI MENYECSKE operettjüdjönsgöt mutatja be. Mindkét darab teljesen új díszletekkel kerül színre. Az előjegyzett jegyeket kérik mielőbb kiváltani! A megnyitó díszelőadás iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg, a jegyek nagy részét elővételben elvették. Aki még néhány jobb helyet akar biztosítani, siesen jegyét kiváltani a színház pénztárána!

Jú: a legnagyobb operettsiker, a BECSKERÉKI MENYECSKE!

SPORT

LABDARUGAS

NAGY GYŐZELMÉVEL ELRE KERÜLT A DVSC

Debrecen nagy gőszünetnek volt tanúja vasárnap délután a nagyerdei Stadionban. A nagy győzelemnek többek között szépségihájja még az is, hogy a Nagyvárad Törökvis tíz emberrel érkezett és volt kénytelen végig játszani a mérkőzést. A két csapat felállítása: DVSC: Keskeny — Csokai, B. Nagy — Orosz, Erdélyi, Elek — Szilárd, Berecz, Szabó, Füleki, Kristóf, N. Törökvis; Nyisztor — Rocska, Balk — Sass, Pintye, Nagy — Zege, Muszka, Grossne, Papp. Eleinte hullámzik a játék, majd egyre jobban kibontakozik a DVSC nagyobb tudása.

Az I. félidő 13. percében Berecz a 16-os vonalon labdát kap, átbukdásol vele két emberen és valóssággal a hálóba viszi. Nyisztor nem mert beavatkozni, esetleg menthette volna. Rögtön utána óriási helyzetet a Törökvis kapuja előtt, Berecz átadását Szilárd lövi, a kapus csak nehezen tud menteni. A 20. percben Filák egyedül áll az ötösön, de ő elhamarkodva a kapuba rugja a labdát. Alig egy perc múlva Szilárd ront óriási helyzetben, majd Kristóf átadásából Füleki gyönyörű gólt lö. (2:0) A 27. percben Berecz követi példáját és háromra emeli a DVSC góljait. A közönség türelmet Szabó teszt próbára, amikor egymásután rontja el a csatársor jól induló akcióját.

Szünetben a Nagyváradiak panasszal vannak tele. Panaszkodnak a balszerencsésükre, hogy tíz emberrel kénytelenek kiállni. Ismét a DVSC lendületes támadásba kezd a második félidőben, Berecz lövése a kapufán csattan. Szabó ismét elront mindent, amihez hozzányúl. A 12. percben Berecz hozza óriási helyzetet, ezt még ő sem hibázta el (4:0). A DVSC belejön a góllövésbe, egy percel később Kristóf szögletét újabb szögletre mentik, Nyisztor kifut, elveszti a labdát, Füleki berugja. A 16. percben Szilárd lövést Rocska már a gólvonal mögül rugja ki (6:0), három percel később kezézés a 16-oson belül; a 11est Berecz a balszerencsés lövi (7:0). A 27. percben Nyisztor egymásután Berecz, Kristóf, majd Füleki lövést üti ki. Különbözőbb már nem történt.

A DVSC nagy győzelme ellenére sem játszott jól. Már a csapat összeállítása is érthetetlen. Miért kellett Kristótot balszerencsés játszani? Miért kellett Gerét kihagyni? Miért kellett Sidlik helyett Szabó betenni? A védelemnek nem volt sok dolga, de így is látszott, hogy jó formában vannak. A fedezetekben Orosz játszott jól, a csatársorban csak Berecz lehet dicsérni. Szabó nagyon rossz. A Nagyváradiak közül csak a kapus érdemel dicséretet.

A DVSC ezzel a győzelemével előre került, mert a Marosvásárhely és a D. Magyarorság vereséget szenvedett.

A FUTBALL VÁLOGATOTT KERET

Budapest, október 6. Hétfőn este vált ismeretessé a MLSZ 28 tagú ügynevezett utazási kerete, amelynek tagjai közül válsztják ki azokat a játékosokat, akik okt. 26-án Bécsben játszanak. A keret tagjai a következők:

Kapusok: Csikós (Ferenyváros), Vécsey (Kispeszt), Tihanyi (MÁVAG), Szabó (Lampart) és Boldizsár (Elektromos). Hálvédők: Pákozdy (Elektromos), Biró (Ujpest), Tátray és Bolgár (Ferenyváros), Tóth (Gamma). Fedezetek: Király (Gamma), Pázmándi (Elektromos), Sárossy III. Lázár és Kiss (Ferenyváros), Balogh I (Ujpest), és Dudas (VMFC).

Csatárok: Kincses, Tóth I (Gamma).

Adám, Szussa, Zsengeller, dr. Kalocsay (Ujpest), dr. Sárossy, Fintha, Kiszely, Gyelvtay (Ferencváros) és Pintér (WMFC)

Az NB II. Mátyás-csoportjának eredményei: Törekvés—Marosvásárhely 5:1 (2:1), Postás—NYTVE 1:1 (1:1), Ganz—Szalmárnémeti SE 12:0 (3:0), K. MAV—D. Magyarország 3:2 (2:0), Nagybányai SE—KEAC 2:1 (1:0), Z. Danuvia—Goldberger SE 4:1 (1:0).

A Debreczenben játszott amatőr bajnoki mérkőzések: DMFE—DTE 2:1 (1:1), Góllövők: Torockai, Reichl, illetve Nagy. — DVSC II—NYTVE II 10:0 (5:0), Góllövők Nagy (3), Kálmán (2), Szilágyi (2), Dombóvári (2) és Mile. A kis DVSC már harmadik mérkőzését nyeri meg óriási gólaránnyal, kapott gól nélkül.

Nyíregyháza: D. Húsos—NYVSC II 4:1 (1:0), DEAC—NYKISE II 3:0 (0:0).

Az NB I-ben teljes fordulóit játszottak vasárnap. Eredmények: Ferencváros—UAC 13:2 (8:0), Ujpest—KAG 5:2 (4:2), Szeged—SBTC 3:2 (1:0), WMFC—NAC 2:1 (1:1), Elektromos—DIMAVA 3:2 (0:1), Lampart—Gamma 4:2 (3:2), Kispeszt—MAVAG 6:2 (3:1), Sz. MAV—SZVSE 2:0 (1:0).

Az NB I állása:

1. WMFC	8	7	—	1	19:9	14
2. Ferencváros	8	6	1	1	54:18	13
3. Ujpest	8	5	3	—	32:16	13
4. Szeged	8	5	2	1	32:11	12
5. Szolnok	8	4	3	1	22:15	11
6. Nagyvárad	8	3	3	2	20:15	9
7. Gamma	8	4	1	3	21:16	9
8. Elektromos	8	3	1	4	17:16	7
9. Lampart	8	3	1	4	19:33	7
10. Ujvidék	8	3	1	4	16:36	7
11. DIMAVAG	2	2	2	4	18:18	6
12. SalBTC	8	2	2	4	18:22	6
13. Kolozsvár	8	3	—	5	20:25	6
14. MAVAG	8	1	2	5	10:28	4
15. Kispeszt	8	1	1	6	17:31	3
16. SZVSE	8	—	1	7	8:34	1

Hétfőn játszott a kereskedelmi iskola házi bajnokságának III. fordulóját. Eredmények: I A—III B 2:1 (2:1), Góllövők: Garai, Császi, illetve Sztanó. III A—II B 3:0 (2:0), Góllövők: Szolnoki, Vágó, Süvöltős. Jók: Vágó, Rupp, Süvöltős. III B csapatból Homola tűnt ki sportszerű játékával, jók: Duszóni, Kónya. A következő forduló szerdán délután 4 órakor lesz.

Stockholmban a német labdarúgó válogatott a svéd válogatottól 4:2 (1:2) arányú vereséget szenvedett. Ugyanekkor egy másik német válogatott Finnországban játszott, ahol a finn válogatottal 6:0 (2:0) arányban győzte.

TENISZ

Berlinben is győztek a magyar teniszesek. A magyar teniszsport hatalmas sikere a németek fölött aratott 4:2 arányú

győzelem. A németeket itthon sem könnyű legyőzni, hogy teniszeseink megcsinálták ezt a bravúrt, az semmi másnak nem köszönhető, mint a magyar fiúk nagyobb tudásának. Pénteki győzelmünk után a németek szombaton egyenlítették, a vasárnap mérkőzésen azonban Asbóth pompás játékkal 4:6, 6:3, 6:3, 4:6, 6:2 arányban legyőzte Henkelt, a Gábori—Katona pár pedig 6:1, 6:2, 8:6 arányban biztosan győzte le a Baworowski—Bartkiewicz párt. Így a magyar-német Rómakupa mérkőzést a magyar csapat 4:2 arányban nyerte meg.

A magyar teniszesek berlini győzelménél a Rómakupa mérkőzések listája a következő: 1. Magyarország 5 mérkőzés, 4 győzelem, 1 vereség, 8 pont. 2. Olaszország, 3. Horvátország, 4. Németország.

ATLETIKA

Mikkaelson svéd gyaloglóbajnok vasárnap Örebroban, a 15 km-es távon egy óra 0,6 perc 37 mp-es idővel világ csúcseredményt állított fel, közben 13.550 m-rel egy óras versenyében is világcúcsot gyalogolt. (MTI)

Közgazdaság

SZÜNETHET A TÖZSDÉN

Az aradi vértanúk emlékét a budapesti áru- és értéktőzsde teljes üzleti szünettel ünnepelte.

CUKORBETEG?

Anyagcsere zavarai vannak?

Ez a két könyv minden panaszán segít.

A CUKORBETEG KOSZTJA

II. bővített kiadás.

A tartalomról: Hogyan alakul a cukorbeteg kórtörténete? — A zsírszegény- és fogyni kórtörténete. — A cukormentes alapok. — Főzeléknep. — Az inzulinnal kezelt cukorbeteg kórtörténete. — Zablisznap. — Lelki izgalom. — Gyomor- és bélzavarok. — Vércukor. — Időnyelvények. — Konyhareceptek. P 260

Kapható:

a DEBRECZENI UJSAG—HAJDUFOLD kiadóhivatalában
Ferenc József-út 56. Telefon: 21-90.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál

Kiadja:

Auföldi Sajtóvállalat Kft.
Felelős kiadó:
Balogh István

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szöveg 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szöveg 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szöveg 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szöveg 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

Nyomozó iroda

Új magánnyomozó iroda, A vidéki m. kir. rendőrfőkapitányság által engedélyezett hivatalos magánnyomozó irodám Debrecen, Virág-u. 21. szám alatt megnyitottam. Vállalok minden bizalmas nyomozást és megfigyelést, melyeket lelki ismeretesen és teljes diszkrécióval végzek. Telefon: 23-78. Jánosy Mihály magánnyomozó. 1841

Állást kereső nők

Egy főzítő fiatalleány háztartásnőnek, elmenne magános úrhoz, vagy idősebb párhoz 15-re. Cím a kiadóba. 59

Háztartási alkalmazott

Főző minden, aki baromfi-val és disznóval is tud bántani havi 50 pengő, minden szobalány havi 40 pengő kezdő fizetéssel úri házba azonnal felvétetik. Gyógyszertár, Sajókazone. 7

Bejáró minden felvételt, Hadházi-u. 26. 57

Betöltendő állás férfiaknak

Kifutófiút fűszerüzletbe azonnal felveszek, Deák Jenő Vörösmarty-u. 11. 53

Bútorozott szoba

Kiadó udvari bútorozott szoba, Piac-u. 77, I. e. 4. 1314

Különbejárattú világos bútorozott szoba garázzsal, vagy nélkül kiadó Miklós-u. 51. 49

Ajánlat

Víz és gázvezetékét újítja Molnár János Csapó-utca 49. sz. Ajánlat díjtalanul. 1402

Zománcozott tűzhelyek szakszerű javítása. Kiegyezett kályhák samottozása. Tűzhelyek és kályhák raktáron. Levensik Csapó-u. 87. 1333

Okmányairól eredtihez hű másolatot azonnal elkészít: Berzékai műterem, fotoszaküzlete, Piac-utca 38. udvarban. 1707

FERFI felöltő és öltönyzövek, minden hozzávaló, férfi divat-sport és galléros ingek olcsó árban: Petriknél Szent Anna-u. 5. sz.

Fotokópiák, igazolványképek, amatőr munkák: Burg József fotoszalon, Hangya bérház. 1533

Övöhely, Eladó ház, Bútorozott szoba, Kiadó lakás 1, 2, 3, 4 szobás, Iroda, Pénztár stb. felírt táblák darabonként 20 fillérért kaphatók kiadóhivatalunkban, Piac-utca 56. sz. Ny

Szőrme

bundákat és mindenféle szűcsmunkák készítését szakszerűen, izlésesen, pontosan Katona Vilmos szűcsmesternél, Simonffy-u. 2. 1834

Villanymotorok

legelősebben képviselőnél, Rákosi Jenő-utca 5. LEGGYORSABB SZÁLLÍTÁS. 188

Órák, km mérőórák, sebesség mutató órák, fogaskerekek, iskolai körzők, speciális műszerek szakszerű javítása pontosan készülnek, Debreczeni István óras és műszerész, Piac-u. 10. sz. 1762

Dolgozó nők figyelmébe! Kész kézimunkák, agy-neműk hímzése, monogramozások, kezdett előrajzások legelősebben Pethő népművészeti kézimunka szaküzletében Szent Anna-u. 10. Telefon 32-41. Zászlók. 1833

Nagy hőpalack

(THERMOS) vásár

Tóth Gyula

vasüzletében város háza épület.

Kereslet

Amerikai íróasztalt megvételre keresek, Telekí-u. 100. 58

Oktatás

Gyorsírási és gépirási tanfolyam kezdődik Néményi Zoltán Gyorsíróiskolájában október 1-én Bathány-u. 1. 1706

Rádió

Minden márkájú rádiót — előnyös fizetési feltételek mellett — vásárolhat Tásnádi Kovács Sándor rádió- és villamossági régi megbízható szaküzletében. Ferenc József-út 46. Telefon 24-34. 1669

Eladó állatok

Bika tenyésztésre engedélyezett, törzskönyvezett, fakótarka eladó. Márton Kálmán-utca 52. sz., Nyilastelepen. Telefon: 32-74. 1407

Bútor

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletemben, Piac-u. 71. 1966

Kétfő darab ruhaszekrény eladó, Wesselényi-u. 2., földszint 1. szám. 17

Egy szép modern új kombinált szekrény eladó. Irinyi-u. 7. sz. Simon. 37

Hálósobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi-u. 2. alatt. 1218

Sajátkészítésű kombinált szekrények, ebédlők, hálók, előszoba, konyhaberendezések, amerikai és rendes íróasztalok, sezlonok, magyaros bútorokat és mindenféle asztalos és kárpitos munkát megrendelésre is elfogad asztalos és kárpitos kisiparosok bútorlakata: Vár-u. 1. szám. Zenedeépület. 62

Gazdasági eszközök

Egy Hopfel gyártmányú gőzkazán, 10-es nagyságú eladó, vagy traktorral elcserelehető. Megtekinthető: Debrecen — Ondód, Veréb dűlő 30. 1412 Ny

Autó-motor kerékpár

Eladó egy egész jó állapotban levő, belga gyártmányú motorkerékpár, egy teljesen új öltönyruha. Ugyanott konyhaberendezések, női íróasztal. Használt bútorok vétele és eladása. Adok veszek, cserélek. Csapó-utca 49. 1334

Eladó házhely

Olcsó házhelyek a Poroszlai-úton. Érdeklődők forduljanak a Debreceni Működőházhoz. Fűrdő-utca 2. sz. 1210

Birtokbérlet

Kiadó 50 hold tanyás föld a Kondorosi vasútállomás mellett. Érkezni Baranyi-út 42. 61

Eladó ház

Homokkert, Oyoda utca 13. számú ház két szoba, konyha, előszoba, mellékhelyiségekkel, 700 kvadrát jöllermező szőlővel, felszereléssel, 831 négyszögöl földdel eladó. Értekezni ugyanott. 1225

ELADÓ Budai Ezzaiás-utca 51. számú kétszobás előszobás, kényelmes családi ház. 744

Sinay M.-u. 14-a kisebb ház 570 □-öl telekkel, jól elhelyezkedő, szőlővel körülvéve eladó. 10

Családi ház nagy gyümölcsösökkel, görövel, tiz lóra istállóval eladó. — Itsván-ut 11. 90

Egy szoba, konyhas család ház 300 □-öl telekkel olcsón eladó. Fűldő-utca 15. sz. Ny

Jövedelmező ház a város legforgalmasabb helyén, modern négy kelemenés sütőüzemmel sűrű gősen eladó. Felvilágosít dr. Rosner, Piac-u. 75. 43

Bakóczy László

Ingatlanforgalmi Irodája
Werbőczy-utca 8.
Járásbírószálla mellett
Telefon: 28-26.
Saját ház.

Eladó földek: Mecs erülső szélén, Debrecenhez 5—6 kilométerre — prima kővesút és vasúti állomás közelében — eladó nyolcvan hold legkötőbb fekete föld egy tagban vagy bármilyen kisebb parcellákban is. Sajátkezelésbe — azonnal átvehető. — Debrecenhez 14 kilométerre harmennyolc hold jó minőségű tanyás homokbirtok huszonnégyezerért kővesút közelében, Debrecenhez 12 kilométerre 32 hold tanyás jó homokbirtok huszonnégyezerért. — Halápon tiz hold jöminőségű tanyáttan homokbirtok tizenötezerért — Halápon 7 hold tanyáttan jöminőségű homokbirtok tizezerért. — Több kisebb nagyobb fekete és homokföldek nagy vaslasztékban Bakóczynál.

Elcserelelném rüfizetéssel Hungaria malom melletti Lónyai-utca 9. számú nagy kerles családi házam belsőségi. Kisebb házzal. 14

Különféle

Őszi legeltetésre vállalnék 15 darab szarvasjószágot. Cím a kiadóban. 1416 Ny

Eladó ingóság

Eladó fekete sziliskői bunda Széchenyi-utca 69. sz. 45

Teljesen új gyermekkoscsi eladó. Megtekinthető: Piac-u. 61. házfelügyelőnél. 56

Cserépkályha kifogástalan állapotban eladó. — Széchenyi 24. 60

Hármas szekrény fekete fényezett, jókarban, irodába, férfi szobába alkalmas, régi keleti afgán perzsaszőnyeg 2x3 privátnak jutányosan eladó. Maróthy György-u. 21. Megtekinthető d. u. 1—2. 29

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén Igazgató: Somogyi Gábor

Piaci árak

Baromfiak:	Zöltség, főzések:
Liba, sovány darabja 8.00—12.00	Vereshagyma kg 0.32
Liba, kövér kilója 4.00—4.50	Fokhagyma 0.80—1.00
Kacska, sovány darabja 4.00—5.50	Burgonya, rózsa kilója
Kacska, kövér kilója 3.50—4.00	Burgonya, vegyes kilója 0.10—0.15
Tyúk párja 8.00—10.00	Fejéskaposzta darabja 0.08—0.15
Jérce párja 5.00—8.00	Kelkaposzta darabja 0.05—0.16
Csirke, sütnivaló párja 3.20—4.50	Savanyúkáposzta kilója 0.32—0.36
Csirke, rántnivaló párja 2.20—3.00	Karfiol drb-ja 0.10—0.50
Tojás darabja 0.17	Karalábé darabja 0.02—0.08
Gyümölcs:	Petrezselyem csomója 0.08—0.12
Nemes alma kilója 2.00—2.40	Sárgarépa csomója 0.08—0.12
Közönséges alma kilója 0.60—1.30	Bab, száraz kilója 0.56
Körte kilója 1.20—1.80	Retek drb-ja 0.02—0.05
Birsalma kg 1.00—1.40	Ugorka drb-ja 0.05—0.08
Szilva kilója 1.20—1.70	Spénót csom. 0.08—0.10
Szőlő, csemege kilója 0.80—1.80	Tök drb-ja 0.15—0.30
Dió kilója 1.30—1.80	Gomba csom. 0.08—0.12
Citrom drb-ja 0.08—0.14	Paradicsom kg 0.32—0.40
	Paprika drb 0.01—0.05
	Zöld tengeri, csöve 0.05—0.08